

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ST. 5. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za tuzemstvo 10 L.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Ducejevo navodilo Črnim srajcam pred odhodom na vzhodno fronto

Spopad dveh svetov, ki smo ga hoteli in ki smo ga začeli, je došel do svojega zaključka —
Mi bomo zmagali

Mantova, 5. avgusta. s. Poročali smo o obisku Duceja v Mantovi in drugih mestih Severne Italije. V Mantovi je imel Duce pred legijo Črnih srajc, ki se je pripravljala na odhod na vzhodno fronto, naslednji govor:

Legionarji! Velika čast in najvišji privilegij sta vam določena in preprisan sem, da se ju zavedate v Vaših srhah prostovoljskih bojevnikov. Odrzjena vam je čast in privilegij, da se udeležite prave bitke velikana. 20 let je narode sveta vznemirjala ta alternativa, ta železni dilema: fašizem ali boljševizem, Rim ali Moskva (viharne ovacije). Spopad dveh svetov, ki ki smo ga hoteli in smo ga začeli v daljnih časih revolucionarnih oddelkov, je došel do svojega zaključka. Drama je v svojem petem dejanju. Razvoj se dopolnjuje. Na eni strani je Rim—Berlin—Tokio, na drugi strani London—(dolgo življenje) —Washington. Niti najmanjši

dvom nas ne prevzema o tem, kako se bo zaključila ta ogromna bitka: Mi bomo zmagali! (frenetično pritrdjevanje). Zmagali bomo, ker pravi zgodovina, da morajo narodi, ki zastopajo ideje preteklosti, izgubiti nasproti narodom, ki jih vodijo ideje bodočnosti.

Legionarji! Na ruski fronti se boste borili ne le skupaj z nemškimi tovaršili, temveč tudi s finskiimi, madžarskimi, rumunskimi, slovaškimi in s prostovoljci drugih narodov.

Prepričan sem, da bo vaše zadržanje v času odmora vzorno, v trenutkih borbe pa da boste nastopili s skrajno odločnostjo in z največjo energijo. (Legionarji vzklikajo: Da! Duce!) Kdor v borbi okleva, pade.

Te moje besede naj vam bodo napotilo, ki naj vas spremlja, naj bodo znamenje zvestobe, znamenje zmage!

Legionarji! Pozdrav kralju!

Duce pregledal gasilsko šolo

Rim, 5. avg. s. Pred nekaj leti je bil ustanovljen gasilski zbor, ki se je organizacijsko in tehnično naglo razvil, tako da je sedaj do kraja sposoben premagati vse težave, ki se lahko pojavijo v sedanjih časih. Gasilski zbor je tehnično popolnoma opremljen.

Včeraj jutraj je Duce obiskal centralne gasilske šole in se je lahko o popolni pripravljenosti in sposobnosti gasilcev in njihovih organizacij sam osebno prepričal. Šole so zgrajene na področju, ki meri okrog 65.000 m² in leži na levi strani nove Apijske ulice. Na tem zemljišču so zgrajena imponentna poslopja ki pokrivajo 7.610 m² stavbišča. Šole so namenjene vojaški, športni in tehnični izobrazbi gasilcev.

Duce je prisel v Capannelle ob 9. dopoldne. Sprejeli so ga Tajnik Stranke, državni podtajnik Ruso, državni podtajnik Buffarini Guidi s prefektom Giombinijem in druge osebnosti. Duce je pregledal razvrščene oddelke gasilcev, ki so bili zbrani

v treh bataljonih, od katerih sta bila dva sestavljena iz rednih tretji pa iz specializiranih gasilcev. Skupno je bilo 2.000 mož, ki so prišli v šolo iz vseh strani države. Bataljon specialistov je bil sestavljen iz različnih specialnih oddelkov. V njem so bili strokovnjaki za gašenje pristaniških, gozdskih in gorskih požarov, kemijski strokovnjaki, oddelki za gašenje in popravilne mostov s posebnimi reševalnimi čolni. Imeli so tudi čolne ki so posebno urejeni za iskanje trupel in raznih predmetov pod vodo. V bataljonu se bil tudi specialisti za gašenje požarov v kinematografih in gledališčih. Poslednji oddelki tega bataljona so bili usanovljeni šele pred kratkim. Ob Ducejevem prihodu je godba gasilskega zbora v Milanu skupno s fanfarami zborov v Sieni in Neaplju intonirala narodne himne.

Duce se je nato napotil v spremstvu zastopnikov oblasti k šolskim poslopiem. Najprej se je ustavil v veliki stavbi, v ka-

teri je urejena centralna šola za občo gasilsko izobrazbo ter za gasilske častniške gojence. V njej se prireajo tudi izpopolnjevalni in specialni tečaji za gasilske častnike. Duce se je ustavil v dvorani, ki je posvečena padlim gasilec. Pred spomenik je Duce položil velik lovorjev venec. Pozneje se je ustavil v posameznih učilnicah in laboratorijih za znanstvena raziskavanja, v spalnicah in kinematografskem centru. Duce si je podrobno ogledal posamezne oddelke za specialiste. V velikih učilnicah je prostora za 200 gojencev.

V poslopju je tudi velika dvorana za sestanke, za glasbene prireditve, velika skupna jedilnica, v njem so kuhinje, mehanične delavnice in obsežna skladišča. Duce je prisostvoval tudi atletskim vajam gasilskih gojencev in je izrazil svoje zadovoljstvo sprito sijajnega nastopa gojencev.

Ko je dovršil pregled šolskih poslopij, se je vrnil na prostor pred šolo. Povzpel se je na motorizirano gasilsko lestvo. Mimo njega so defilirali oddelki gasilcev s 94 praporci iz vse države. Defilirali so z rednim in rimskim korakom. Nekateri oddelki v teku. Ko je Duce zapustil gasilski center, mu je prefekt Giombin v imenu nacionalnega gasilskega zbora izročil spominsko svetinjo z znaki gasilskega častnika Tullia Barona, ki je padel v Španiji in je bil odlikovan z zlato svetinjo. Spominska svetinja je bila izdelana v kos asfalta z mesta, na katerem je Tullio Baroni padel.

Po vsej poti iz mesta do gasilskega centra, kakor tudi nazaj, je bil Duce deležen osebnih manifestacij ljudskih množic, ki so se od vseh strani zbrale ob Apijski ulici. Ob cesti sta bila tudi dva motorna pluga, ovita s trabucnjicami. Na njih sta bila dva pripadnika fašistične mladine. Okrog njiju pa se je zgrnila še posebna gosta množica ljudi, ki je nenehoma vzklikala. Duce se je peljal mimo obeh plugov prav počasi. Čestokrat se je ustavil in govoril z otroki in materami. Tudi ob tej priliki se je Duce sprito neopisnega navdušenja svojega naroda prepričal, da ga bo povedel k zmagi in slavi.

Prihod italijanskih čet na vzhodno fronto

Odlično pripravljene in opremljene so bile italijanske čete
navdušeno sprejete od zavezniške vojske in prebivalstva

Berlin, 5. avg. s. Nemška polslužbena agencija v posebnem poročilu opisuje prihod prvih oddelkov italijanskega ekspedicijskega zbora na bojišče. V poročilu pravi:

Prišli smo ravno ob pravem času, da smo lahko prisostvovali prihodu italijanskih čet, ki so sestavljene v glavnem iz izbranih oddelkov. Vse se razvija z matematično točnostjo. Brez prestanka zapuščajo oddelki vlake, s katerimi so prispeli. Z njih raztovarjajo motorna vozila, topove, lahke tanke in avtomobile zveznih čet. Med tem ko gremo počasi mimo posameznih oddelkov, so prve čete že pričele odhajati. Iz vsega je vzklikanja italijanskih vojakov se spozna, kako se ti mladi ljudje, vojaško popolnoma pripravljeni in opremljeni, odkrito veselo, da se bodo lahko udeležili borbe proti boljševizmu. Mestice, v katerem se zbirajo italijanski oddelki, je vse po koncu. Razširila se je vest, da bodo italijanske čete nastopile v paradi

pred svojim poveljujočim generalom. Se preden je nastopila določena ura, se je zbrala ogromna množica ljudi ob edini cesti mesteca. Poleg prebivalcev je opaziti pravoslavne pape. Kmetje so oblečeni v plašče iz kožuovine, na glavah imajo kčme, čeprav se je temperatura povzpela v senči na 36 stopinj Celzija. Ženske so pestro oblečene in odete z rutami. Vsi razpravljajo živahno o prihodu italijanskih čet.

Nastop čet je sijajen in ljudje so navdušeni. Za vojaškimi zastavami so se razvrstili posamezni polki. Vmes godbe. Pehoti sledi težko topništvo s traktorji, nato motokiklisti, nazadnje bersaljerji s svojimi šlemi, okrašenimi s perjem. Veliko pozornost so slednji vzbudili tudi zaradi tega, ker so v teku vlekli protitankovske topove. V imenu Rima so odhiteli v prve bojne črte.

avgusta dalje sovjetsko letalstvo ni več bombardiralo finskih krajev razen Sulhave, kjer pa je bila prizadejana škoda neznatna. Dve sovražni lovski letali sta bili sestreljeni.

Na baltiskem odseku je treba smatrati, kakor kažejo vesti iz avtoriziranih virov, da je rdeči odpor v Estoniji strl in da se tam nadaljujejo le še številne borbe ruskih četnikov iz zasede, ki do neke mere zadržujejo prodiranje nemške vojske, ki pa metodno čisti ozemlje.

Naglo popravilo železniških prog

Berlin, 5. avg. s. DNB poroča, da so bile vse železniške proge, ki se nahajajo za napredujočimi nemškimi oddelki v Rusiji, popravljene od železniških čet. Neki nemški železniški polk je od 21. junija popravil 1000 km železniških prog, 440 kmetov in nemške meje do hrba nemških čet, ki operirajo, ter je spremenil širino tirov, da so lahko uporabni za nemške lokomotive in vagoni, v dolžini 520 km.

Spopad v Baltičkem morju

Berlin, 5. avg. s. DNB doznava, da so nemška letala preprečila napad lahkih sovjetskih edinic, ki so prišle iz Baltika, na skupino nemških minolovcev. Potopljen je bil motorni čoln, zažgana pa ena torpedovka. Dve sovjetski letali, ki sta skušala sodelovati v borbi, sta bili sestreljeni.

Letalske akcije

Berlin, 5. avg. s. Ujetniki, ki so bili ujeti zadnje dni na področju med Ladokim in Oneskim jezerom, so potrdili, da so nemška letala resno poškodovala Stalnov kanal, tako da po njem na nekaterih točkah ni mogoče več pluti.

Berlin, 5. avg. s. Rusko letalstvo je v teku 2. avgusta izgubilo skupaj 59 letal. Sest od teh letal je bilo uničenih na tleh.

Zapadna fronta

Berlin, 5. avgusta. Nekaj angleških letal se je včeraj približalo norveški obali. Letala so zelo visoko. Bila pa so opazena od neke nemške patrolne, ki jih je takoj napadla. Sovražna letala so se skušala na vse mogoče načine izogniti nemškim stražnim letalom, vendar sta bili dve letali tipa Hurricane sestreljeni in sta treščili v morje. Neki angleški pilot, ki je skočil iz svojega gorečega letala s padalom, je bil ujet.

Rim, 5. avgusta. s. Posebni dopisnik Reutersja v Rusiji Aleksander Werth je omenil v svojem zadnjem poročilu žalostne napovedi o izidu operacij na vzhodni fronti. Napisal je, da bo prihodnji mesec zelo kritičen, toda vere se ne sme izgubiti. Isti poročevalec priznava glede bombardiranja Petsama, da praktičnega uspeha skoraj ni bilo, pač pa je bil moralni učinek bombardiranja odličen.

Vittoriose azioni dell'arma aerea e della Marina

Un sommergibile affondato, due cacciatorpediniere colpite, quattro velivoli abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 4 agosto il seguente bollettino di guerra n. 426:

Alcuni velivoli nemici hanno mitragliato gli aeroporti di Catania e Reggio Calabria: alcuni feriti, lievi danni.

Nell'Africa settentrionale notevole attività di elementi avanzati sul fronte di Tobruk. Un gruppo di mezzi meccanizzati nemici che tentava di avvicinarsi alle nostre posizioni è stato disperso dal fuoco delle artiglierie. Sono stati catturati alcuni prigionieri.

Aerei britannici hanno lanciato bombe e spezzoni su località della Cirenaica e della Tripolitania, causando tre morti ed una decina di feriti.

Formazioni aeree dell'Asse hanno bombardato fortificazioni, postazioni contra-

ree, depositi e banchine di Tobruk provocando incendi, hanno centrato gli impianti ferroviari di Marsa Matruh ed unità navali nemiche a nord-ovest di questa località colpendo due cacciatorpediniere. Le stesse formazioni hanno abbattuto in fiamme 4 velivoli da caccia britannici.

Un nostro sommergibile operante nell'Atlantico non è rientrato. Il sommergibile inglese »Cachalot« di 1500 tonnellate è stato speronato e spezzato in due da una torpediniera al comando del tenente di vascello di complemento Gino Rosica. Sono stati salvati e catturati 91 uomini dell'equipaggio nemico.

Nell'Africa orientale in zona di Gondar nostri reparti si sono arditamente spinti entro le linee avanzate nemiche catturando armi ed infliggendo perdite all'avversario.

Zmagovite akcije letalstva in mornarice

Ena podmornica potopljena, dva rušilca zadeta od bomb,
štiri letala sestreljena

Glavni Stan Vojnih Sil je objavil dne 4. avgusta naslednje poročilo:

Pomorsko oporišče Malta je bilo znova bombardirano od naših letalskih oddelkov. Nekaj sovražnih letal je s strojnimi obstreljevali letališča Catania in Reggio Calabria. Nekaj oseb je bilo ranjenih, škoda je majhna.

V severni Afriki znatna delavnost prednjih oddelkov na tobruški fronti. Skupina motornih vozil, ki se je skušala približati našim postojankam, je bila razpršena s topniškim ognjem. Nekaj ujetnikov je padlo v naše roke.

Britanska letala so metala zažgalne in rušilne bombe na kraje v Cirenaiki in Tripolitani; ubite so bile tri osebe, kakih deset jih je ranjenih.

Letalski oddelki osi so bombardirali utrbe, protiletalske postojanke in pomole v Tobruku ter povzročili požare. Napadli so železniške naprave v Marsa Matruh in sovražne pomorske edince severozapadno od tega kraja ter pogodili dva rušilca.

Isti oddelki so v plamenih zrušili štiri britanska lovka letala.

Neka naša podmornica, ki je delovala na Atlantiku, se ni vrnila.

1500-tonska angleška podmornica »Cachalot« je bila v naletu razbita na dvoje od torpedovke, ki ji je poveljeval poročnik rezervnega bojnega broda Gino Rosica. 91 mož sovražne posadke je bilo rešenih in ujetih.

V gondarskem pasu v vzhodni Afriki so naši oddelki drzno udarili med sovražni kove prednje črte. Ljci so uplenili nekaj orožja in prizadejali sovražniku izgube.

Operacijsko področje, 5. avgusta. s. Posebni poročevalec agencije Stefani javlja:

Na fronti pri Tobruku je znatna aktivnost patrol in topništva. V sovražnem zaledju opravljata izmenoma naše in nemško letalstvo brez odmora izvidniške poletje za bombardiranje tako ponoči kakor podnevi. Na morju so naše lahke edince dosegle odlični uspehi. Ob zori je torpedovka pod poveljstvom poročnika Gino Rosice presenetila veliko angleško podmornico »Cachalot« s 1500 tonami. S hitrim manevrom jo je napadla in jo s torpedom razkrala. Oficirji in posadka so bili ujeti, dočim se je podmornica takoj potopila. 91 ujetnikov je bilo izkrcanih v nekem cirenaškem pristanišču, zmagovita torpedovka pa je odplula brez izgub in škode.

Ponoven napad na Malto

Operacijsko področje, 5. avgusta. s. Posebni poročevalec agencije Stefani javlja: V noči dne 4. avgusta so naša bojna letala izvedla nov napad na sovražna oporišča v La Valletti (Malta). Odvrgla so

100 ton bomb na Tobruk

Operacijsko področje, 5. avgusta. Posebni poročevalec agencije Stefani javlja:

Naše letalstvo je ponovno bombardiralo Tobruk. Odvrglo je na trdnjavo okrog 100 ton bomb. Požari in eksplozije so pričale našim letalcem, da je bila njih akcija uspešna. Kljub močnemu protiletalskemu ognju so se vsa naša letala vrnila na oporišča.

Bombe na Suez

Berlin, 5. avg. s. V noči dne 4. avgusta so nemška bojna letala z velikim uspehom napadla ladjedelnico v Suez. Potopljena sta bila dva parnika z 10 tisoč in 8 tisoč tonami, neki potniški parnik z najmanj 20.000 tonami pa je bil zadet v polno in hudo poškodovan.

Pohvala 8. polka bersaljerov

Bengasi, 5. avgusta. s. Med polki, ki oblegajo Tobruk se je posebno izkazal 8. polk bersaljerov. V hudih bitkah v maju je ta polk, ki mu poveljuje polk. Montemurro, pohvalil general Rommel, pohvalil pa ga je tudi polkovnik von Herff, ki se je takole izrazil:

Izjavljam svojo najvišjo pohvalo oddelkom polkovnika Montemurra zaradi junaštva, ki so ga pokazali v srđitih bitkah dne 15. maja. Oficirji in vojakji so držali svoje položaje do skrajnosti. Oddelek, ki je branil planjavo Halfaya, se je upiral z levjo hrabrostjo do zadnjega moža proti premočnim sovražnim silam. Večina njih se je žrtvovala, zvesta svoji zastavi. Naj se jim ohrani časten spomin! Nadaljevali bomo borbo do končne zmage. To dnevno povelje naj se naznači takoj vsem oddelkom polka.

Neresnična trditev angleške propagande

Rim, 5. avg. s. Angleški radio in novinske agencije so razširile vest, da je neka angleška podmornica torpedirala 6000 ali 8000 tonsko italijansko križarko. Angleška admiraliteta je celo menila, da je treba ladjodrobneje označiti in je objavila, da je bila to ali križarka »Eugenio di Savoia« ali križarka »Duca d'Aosta«. Vest je seveda gladko izmišljena in predstavlja poslednjo iznajdbo sovražne propagande.

Kaznovan napad na ustaše v Zagrebu

Zagreb, 5. avg. d. Davi je bilo objavljeno naslednje uradno poročilo:

Včeraj je neka skupina iz zasede napadla skupino ustaških visokoločev. Napadali so vrgli štiri bombe, od katerih so bili štirje ustaški visokoločci ranjeni. Stirje napadenci so bili prijeti na licu mesta ter po prekem sodu takoj ustreljeni. Zaradi tega napada je bilo aretiranih 98 Židov in komunistov, ki so bili kot duševni povzročitelji tega napada postavljeni pred preki sod ter obsojeni na smrt. Vseh 98 obsojencev je bilo takoj ustreljenih.

Švedska mora iti z duhom časa

Stockholm, 5. avgusta. s. Minister za pravosodje je govoril mladini agrarne stranke. Minister Westman je med drugim omenil, da je parlament odobril ustanovitev tiskovnega urada, ki bo uvedel tesno sodelovanje med tiskom in vlado. Pobijal tujo propagando in branil švedsko svobodo. Tiskovni urad bo pod zunanjim ministrom. Ne zadostuje, je rekel minister, da narod upravlja pogodovane vrednote

svojih očetov, skrbeti mora tudi za bodočnost. Globoke spremembe se ne dogajajo samo v zunanji politiki, temveč bo ta vojna rodila tudi spremembe v socialnem življenju. Delo reformacije se ne sme ustaviti v sedanjem času. Ne sme nas motiti, da so bile take reforme uveljavljene že v drugih državah.

Razširjenje delovne in vojne službe v Nemčiji

Berlin, 5. avg. s. Poslednjim dekretom Hitlerja se bo ženska delovna obveznost podaljšala za nadaljnjih 6 mesecev. To velja predvsem za vojno službo v uradih Oboroženih sil, za službo pri sanitarnih in socialnih ustanovah. Nadalje je odredjeno, da se število deklet, ki se vpoklicujejo v civilno obvezno službo ali pomožno vojno službo, poveča od 100 na 130 tisoč. S posebnim dekretom je bilo vpoklicanih v vojno službo nadaljnjih 100 tisoč mož.

Nemške represalije proti Boliviji

Berlin, 5. avg. s. V Nemčiji in zasedenih ozemljih je bilo aretiranih nekaj bolivijskih državljanzov. Na službenem mestu so v zvezi s tem pojasnili, da za enkrat ne morejo dati nikakih podrobnih podatkov o tej stvari. Jasno pa je za enkrat, da gre za represalije.

Vedno hujši napadi na Moskvo

Berlin, 5. avg. d. Kakor se doznava iz merodajnih vojaških krogov, se letalski napadi na Moskvo stopnjujejo z dneva v dan. Zadnji napad, ki je bil izvršen preteklo noč, je trajal več ur. Izvidniška letala so ugotovila, da je glavno oboroževalno središče Sovjetske Rusije v Moskvi skoraj docela uničeno. Nad 200 oboroževalnih podjetij je tako razdejanih, da sploh ne morejo več obnoviti oboroževanja. Prebivalstva Moskve se polasča panika in beži iz mesta. Tudi vlada se pripravlja na beg. Boji se pa, da bi izgubila ves vpliv, tako v vojski kakor med civilnim prebivalstvom, če bi v sedanjem trenutku zapustila prestolnico in s tem še bolj pospešila neizogibno katastrofo.

Tankovska bitka za Kijev

Berlin, 5. avg. d. Kakor se doznava v merodajnih krogih, se bije v ofenzivi proti

Kijevu ogromna tankovska bitka, ki traja že polnih 90 ur. V bitki sodelujejo na obeh straneh na stotine tankov, od najlažjih do najtežjih. Izid te bitke utegne odločiti uspeh najnovejše nemške ofenzive. Sovražnik nudi srđit odpor, vendar pa so v nemških krogih prepričani v zmago nemškega orožja.

Madžarsko vojno poročilo

Budimpešta, 5. avg. d. Madžarsko vrhovno poveljstvo poroča, da so madžarske čete na ozemlju zapadno od Buga očistile in likvidirale vse ceste kanale sovražnih oddelkov ter se zdaj operacije po načrtu nadaljujejo. Število ujetnikov in vojni plen stalno naraščata.

O podrobnostih sedanjih operacij so v merodajnih vojaških krogih rezervirani, vendar pa ugotavljajo, da imajo madžarske čete znaten delež na dosedanjih uspehih in pri uspešnem razvoju operacij v Bukovini.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 5. avg. s. Službeno je bilo objavljeno, da je finsko težko topništvo obstreljevalo sovjetsko oporišče na polotoku Hangö. Nad 2000 ljudi je bilo ubitih. Trdnjavske naprave so bile v veliki meri razdejane. Potopljenih ali poškodovanih je bilo več ladij v luki.

Na vzhodni fronti je sovražnik v času od 1. avgusta izgubil nadaljnjih 2.000 ljudi, več tankov in drugih motornih vozil. Sovjetski napadi so bili povsod odbiti. Od 2.

Norme provvisorie per l'ordinamento dei servizi amministrativi nella provincia

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, considerato che l'ordinamento dei servizi amministrativi nella provincia di Lubiana, rimasto conforme alle leggi del cessato Stato jugoslavo, comprende organi regionali ed organi statali, considerato che sia gli uni che gli altri fanno oggi indistintamente capo all'Alto Commissariato per la provincia di Lubiana, riconosciuta la necessità che il controllo sugli organi anzidetti sia esercitato in unica sede e, per quanto possibile, in accordo con gli ordinamenti amministrativi del Regno, visto il dispiacimento del Ministero delle Finanze No. 108.038 del 12 luglio 1941-XIX, in attesa che in materia sia definitivamente regolata con disposizione di legge, decreta:

Art. 1. Le entrate e le spese, che secondo gli ordinamenti dell'ex Regno di Jugoslavia erano di competenza dell'Amministrazione statale o di quella regionale, sono attribuite, salvo speciali determinazioni alla gestione dell'Alto Commissariato, il quale, nei limiti e con le modalità stabilite nei successivi articoli, provvede alle spese per i servizi civili e politici del territorio.

Art. 2. I servizi di ragioneria della Direzione di Finanze e della Divisione di Finanze della provincia sono accentrati presso un unico ufficio di ragioneria posto alle dirette dipendenze di un direttore, designato dal Ministero delle Finanze.

Il personale dell'Ufficio centrale ex-jugoslavo distaccato presso le amministrazioni regionali e regionali viene assegnato al predetto ufficio di ragioneria, con mansioni analoghe a quelle attualmente esercitate.

Spetta all'ufficio di ragioneria seguire con scritture proprie gli atti amministrativi nel loro svolgimento, rilevare e controllare gli effetti finanziari e patrimoniali degli atti stessi e provvedere alla regolare tenuta dei registri e documenti contabili.

A tal'uopo gli uffici amministrativi debbono comunicare alla Ragioneria gli atti e documenti di qualsiasi natura che possano servire di base all'accertamento e alla liquidazione di entrate o di spese, o che, comunque, interessino il servizio contabile.

Art. 3. Gli uffici incaricati della riscossione delle entrate sia regionali che statali versano integralmente le entrate riscosse nella Cassa di Risparmio della provincia di Lubiana in apposito conto corrente intestato all'Alto Commissario.

Art. 4. L'ordinazione delle spese è di competenza dell'Alto Commissario. Questi può delegare al Viceprefetto e ad altri funzionari dipendenti l'ordinazione di spese, che non oltrepassino singolarmente rispettivamente gli importi di Lire 30.000 e di Lire 3.000.

Per i servizi a carattere tecnico l'anzidetto limite di Lire 3.000 può essere elevato a 15.000 Lire.

Art. 5. I contratti sono approvati dall'Alto Commissario con proprio decreto. L'Alto Commissario può, tuttavia, delegare l'approvazione dei contratti, quando il loro importo non ecceda Lire 30.000.

Art. 6. L'esecuzione di lavori e forniture in economia è autorizzata preventivamente dall'Alto Commissario.

Quando la relativa spesa non ecceda gli importi indicati al precedente articolo 4 i lavori e le forniture possono essere disposti dagli uffici dipendenti.

Art. 7. L'Alto Commissario provvede ai pagamenti diretti a favore dei creditori, o agli accreditamenti a favore degli uffici dipendenti, mediante ordini di pagamento a carico del conto corrente di cui al precedente articolo 3.

Gli ordini di pagamento, sottoscritti dall'Alto Commissario o da funzionari da esso delegati, sono preventivamente sottoposti, unitamente ai documenti giustificativi della spesa, al Direttore dell'Ufficio di Ragioneria, il quale verifica la legalità della spesa stessa, nonché l'esatta imputazione di essa e l'esistenza della relativa disponibilità sul bilancio e sul conto corrente, e ove nulla trovi da osservare, appone il visto sugli ordini di pagamento e li trasmette alla Cassa di Risparmio della provincia di Lubiana, insieme con una copia degli ordini stessi per uso dell'istituto bancario. Quest'ultimo rimette mensilmente all'ufficio di ragioneria gli ordini di pagamento estinti con apposita distinta in due copie, delle quali una viene restituita alla Banca per ricevuta.

Art. 8. Per il pagamento degli stipendi e delle pensioni gli uffici a ciò incaricati continueranno a valersi dei conti correnti ad essi intestati, a tale scopo, presso la Cassa di Risparmio Postale.

Detti conti correnti saranno, però, alimentati, non dalle entrate degli uffici finanziari, che debbono essere versate integralmente alla Cassa di Risparmio della provincia di Lubiana ai sensi del precedente articolo 3, ma da mensili somministrazioni di fondi, da concedersi nei modi prescritti.

Per il solo pagamento degli stipendi continueranno inoltre a funzionare le casse esistenti presso i singoli uffici amministrativi.

Art. 9. Quando il Direttore dell'Ufficio di Ragioneria non riconosca la legalità o la regolarità di una spesa o anche solo la ritenga in contrasto coi criteri di parsimonia da osservarsi nella gestione del bilancio, rimette gli atti relativi personalmente all'Alto Commissario, accompagnandoli con un proprio rapporto scritto.

Ove l'Alto Commissario ritenga che ciò nonostante la spesa debba aver corso, ne dà ordine scritto al Direttore dell'Ufficio di Ragioneria comunicando immediatamente l'ordine stesso alla Ragioneria Generale dello Stato insieme con i documenti atti a dimostrare la ragione.

Art. 10. Quando non esista la necessaria disponibilità della spesa, non può essere dato l'ordine scritto.

Art. 11. Gli uffici di cui all'articolo 3 debbono presentare annualmente il conto giudiziale della loro gestione alla Ragioneria dell'Alto Commissario.

Art. 12. Alla fine di ogni anno finanziario l'Alto Commissario presenta al Ministero delle Finanze in rendiconto consuntivo della propria gestione, corredato dai necessari documenti giustificativi e debitamente vistato dall'Ufficio di Ragioneria.

Art. 13. L'Alto Commissario, entro il mese di settembre 1941-XIX, presenterà al Ministero delle Finanze il preventivo delle entrate e delle spese per l'anno finanziario 1942 — 31 dicembre 1942-X.

Esso presenterà inoltre entro il mese di luglio un preventivo delle entrate e delle spese per il periodo sino al 31 dicembre 1941-XX.

L'Alto Commissario Emilio Grazioli

Začasni predpisi o ureditvi upravne službe v Ljubljanski pokrajini

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odreja, upoštevajoč, da v ustroju upravne službe v Ljubljanski pokrajini, ki je ostal skladen z zakoni bivše jugoslovanske države, poslujejo pokrajinski in državni organi, upoštevajoč, da so zdaj prvi kakor drugi brez razlike sestavni del Visokega Komisarata za Ljubljansko pokrajino, glede na potrebo, da se nadzorovanje teh organov osredotoči na enem mestu in po možnosti v skladu z upravnim strojem Kraljevine, na podlagi brzojavne odredbe ministrstva za finance, št. 108.038, z dne 12. julija 1941-XIX in dokler se ne uredi stvar dokončno z zakonom:

Cl. 1. Vse dohodke in izdatke, za katere sta bili po ustroju bivše Kraljevine Jugoslavije pristojni državna ali pokrajinska uprava, upravlja, če ni posebej odredeno drugače, Visoki Komisar, ki v mejah in po pogojih iz naslednjih členov odloča o izdatkih za civilno in politično upravo ozemlja.

Cl. 2. Računovodstvena služba finančnega ravnanjstva in pokrajinskega finančnega oddelka se usredi pri enem samem računovodstvenem uradu, postavljenem pod neposredno vodstvo ravnatelja, ki ga imenuje finančno ministrstvo. Osebe bivše jugoslovanske glavne kontrole, dodeljene raznim državnim in pokrajinskim upravam, se prideli temu računovodstvenemu uradu z istimi posli, ki jih je opravljal doslej. Računovodstvenemu uradu je naloga, da spremlja z lastnimi spisi in knjigami upravne posle po njihovem razvoju, da ugotavlja in nadzoruje finančne in imovinske učinke teh poslov in da skrbi za redno voditev računskih knjig in listin. V ta namen morajo upravni uradi pridobevati računovodstvenemu uradu vse podatke in listine, kolikor so upoštevani za ugotovitev in likvidacijo dohodkov in izdatkov, ali ki se kakor koli tičejo računovodstvene službe.

Cl. 3. Uradi, ki pobirajo dohodke, tako pokrajinske kakor tudi državne, odvajajo pobrane dohodke v celoti Hranilnici Ljubljanske pokrajine na posebni tekoči račun, glaseč se na Visokega komisarja.

Cl. 4. Za odredanje izdatkov je pristojen Visoki komisar. Ta lahko prenese na podprefekta in druge podrejene poslovalce odredanje izdatkov, ki posamezno ne presegajo zneska 30.000 lir oziroma 3000 lir. Pri poslih tehnične vrste se sme ta meja 3000 lir zvišati do 15.000 lir.

Cl. 5. Pogodbe odobruje Visoki Komisar z odlokom. Visoki Komisar pa lahko prenese odobravanje pogodb, če njih znesek ne presegajo 30.000 lir.

Cl. 6. Izvrševanje del in nabav v lastni režiji mora predhodno odobriti Visoki Komisar. Kadar zadnji izdatki ne presegajo zneskov, navedenih v členu 4., smejo odrediti ta dela in nabave podrejeni uradi.

Cl. 7. Neposredna izplačila upnikom in nakazila podrejenim uradom odreja Visoki Komisariat s plačilnimi nalogi v breme tekočega računa, omenjenega v gornjem členu 3. Plačilni nalogi, podpisani po Visokem

komisarju ali po poslovalcih, katere ta pooblasti, se morajo predhodno predložiti obnem z listinami, ki izpričujejo izdelek, ravnatelj računovodstvenega urada; ta ugotovi zakonitost izdatka, pravilnost obremenitve in ali so na razpolago sredstva po proračunu in tekočem računu, in če nima pomislekov, pristavi svoj vizum na plačilni nalog in pošlje tega Hranilnici Ljubljanske pokrajine hkrati s kopijo naloga v uporabo za njeno denarno poslovanje. Hranilnica pošlje vsak mesec izvršene plačilne naloge računovodstvenemu uradu po seznamu v dveh primerkih; en primerek se vrne hranilnici kot potrdilo.

Cl. 8. Za izplačevanje plač in pokojnin uporabljajo pristojni uradi še nadalje tekoče račune, ki jih imajo v ta namen pri Poštni hranilnici. V omenjene tekoče račune se ne stekajo dohodki finančnih uradov, ki se morajo po gornjem členu 3. v celoti odvajati Hranilnici Ljubljanske pokrajine, temveč se jim mesečno nakazujejo sredstva po veljajočih predpisih. Za samo izplačevanje plač poslujejo še nadalje dosežanje blagajne pri posameznih upravnih uradih.

Cl. 9. Če ravnatelj računovodstvenega urada ne bi priznal zakonitosti ali pravilnosti izdatka ali če bi mislil, da se ne sklada z načelom varčevanja, ki velja za izvrševanje proračuna, vrne zadevne spise v roke Visokemu komisarju s svojim pisnim poročilom. Če Visoki Komisar misli, da je treba izdelek kljub temu opraviti, izda o tem ravnatelju računovodstvenega urada pisni nalog, priobči pa ta nalog takoj glavnemu državnemu računovodstvu hkrati z listinami, ki naj dokažejo njegovo upravičenost.

Cl. 10. Če ni razpoložljivih sredstev po proračunu ali če obremenitev ni pravilna, se pisni nalog ne more izdati.

Cl. 11. Uradi iz člena 3. morajo predložiti računovodstvu Visokega komisarata vsako leto obrazloženi obračun o svojem poslovanju.

Cl. 12. Visoki komisar predloži konec vsakega računskega leta finančnemu ministrstvu računski zaključek o svojem poslovanju, opremljen s potrebnimi izpričevalnimi listinami in predpisno vidiran po računovodstvenem uradu.

Nesreče

— V ljubljansko bolnišnico so prepeljali naslednje ponesrečence: Ivanka Krizaj, 22-letna služkinja iz Dol. Logatca je padla s kolesa in se pobila po glavi. Karel Petelin, 38-letni delavec iz Borovnice, se je pri padcu zlomil desmo. Antona Cinkoleta, 32-letnega delavca iz Ljubljane, je nekdo pri delu po nesreči sunil z vilami v obraz. Viktor Bartič, 44-letni ključavničar iz Ljubljane, se je peljal s kolesom po Zaloški ulici in je prišel pod avtomobil. Ranjen je po telesu.

Teniška zmaga Ljubljane v Trstu

Reprezentanca Ljubljane je odpravila tržaško z visokim rezultatom 5:2

Ljubljana, 5. avgusta

V nedeljo se je vrnila na teniških igriščih Trstine v Trstu zanimiva reprezentančna teniška tekma med izbranimi moštvi Ljubljane in Trsta. S to prireditvijo so se neoficijno začeli prvi sportni stiki med sportniki starih pokrajin in našimi v Ljubljanski provinci na igriščih in železi bi bilo, da bi bile vezi vzpostavljene čim prej v vseh sportnih disciplinah.

Nedeljsko teniško tekmovanje ni bilo prvo te vrste med Ljubljano in Trstom. Še pred leti, ko je bila Ljubljana v tenisu šibkejša, kakor je danes, sta bili odigrani dve reprezentančni tekmi v Trstu in Ljubljani. Tedaj so Tržičani imeli v svojih vrstah prav dobre igrance in izid srečanj je bil za Ljubljano neugoden.

Tokrat je Ljubljana mogla poslati v Trst prav dobro reprezentanco, ki so jo tvorili Boris Smerdu, Banko, Luckmann, Perles in Maire-Sernečeva. Tekma je obsegala 5 iger poedincev, med njimi eno žensko, ter 2 iger parov, po enega moškega in enega mešanega. Tržičane so zastopali, ker so bili nekateri dobri igralci odsotni zaradi vpoklica v vojsko, naslednji: Ebner, Polacco, Scauni, Rossi, Carlino in Maria Kozmanu-Frisacco.

Končni rezultat je bil 5:2 v korist Ljubljane. Največji delež k tej lepi zmagi je doprinesel Boris Smerdu, ki je premagal Ebnerja (6:4, 7:5), obenem pa odločno pripomogel k igri moških dvojic z Luckmannom, da je Ljubljana proti Ebnerju in Polaccu beležila drugo zmago (6:2, 7:5). Prav tako je bilo uspešno njegovo sodelovanje z Maire-Sernečevom v igri mešanih dvojic, v kateri je tržaška dvojica Kozman-Carlino podlegla z razliko 6:4, 6:3. Drugi, ki je bil zaslužen za uspeh Ljubljane, je mladi Luckmann »igralce odličnega borbenega duha in najbojevitije tehnike«, kakor se izraža o njem kritik v »Piccolu della sera«. Premagal je svojega nasprotnika Scaunija (7:5, 6:2) in sodeloval s Smerdujem v igri moških dvojic, kakor smo omenili že zgoraj. Peto točko za barve Ljubljane je prinesel Perles, ki je premagal Rossija (7:5, 6:4).

Tržičani so beležili točke za sebe edino v dveh igrar poedincev. Polacco je sigurno odpravil Banko (6:3, 6:0), Kozmana-Frisaccova pa Maire-Sernečeva (6:3, 6:1).

Vse tekme, ki jih je sodil dr. Maucci, so bile odigrane v sportno-tovariškem razpoloženju. Prisostvovalo jim je številno gledalstvo, ki je objektivno pozdravljalo uspehe gostov kakor domačinov.

Tržičani so beležili točke za sebe edino v dveh igrar poedincev. Polacco je sigurno odpravil Banko (6:3, 6:0), Kozmana-Frisaccova pa Maire-Sernečeva (6:3, 6:1).

Vse tekme, ki jih je sodil dr. Maucci, so bile odigrane v sportno-tovariškem razpoloženju. Prisostvovalo jim je številno gledalstvo, ki je objektivno pozdravljalo uspehe gostov kakor domačinov.

Tržičani so beležili točke za sebe edino v dveh igrar poedincev. Polacco je sigurno odpravil Banko (6:3, 6:0), Kozmana-Frisaccova pa Maire-Sernečeva (6:3, 6:1).

Vse tekme, ki jih je sodil dr. Maucci, so bile odigrane v sportno-tovariškem razpoloženju. Prisostvovalo jim je številno gledalstvo, ki je objektivno pozdravljalo uspehe gostov kakor domačinov.

Tržičani so beležili točke za sebe edino v dveh igrar poedincev. Polacco je sigurno odpravil Banko (6:3, 6:0), Kozmana-Frisaccova pa Maire-Sernečeva (6:3, 6:1).

Vse tekme, ki jih je sodil dr. Maucci, so bile odigrane v sportno-tovariškem razpoloženju. Prisostvovalo jim je številno gledalstvo, ki je objektivno pozdravljalo uspehe gostov kakor domačinov.

Tržičani so beležili točke za sebe edino v dveh igrar poedincev. Polacco je sigurno odpravil Banko (6:3, 6:0), Kozmana-Frisaccova pa Maire-Sernečeva (6:3, 6:1).

Vse tekme, ki jih je sodil dr. Maucci, so bile odigrane v sportno-tovariškem razpoloženju. Prisostvovalo jim je številno gledalstvo, ki je objektivno pozdravljalo uspehe gostov kakor domačinov.

Tržičani so beležili točke za sebe edino v dveh igrar poedincev. Polacco je sigurno odpravil Banko (6:3, 6:0), Kozmana-Frisaccova pa Maire-Sernečeva (6:3, 6:1).

Vse tekme, ki jih je sodil dr. Maucci, so bile odigrane v sportno-tovariškem razpoloženju. Prisostvovalo jim je številno gledalstvo, ki je objektivno pozdravljalo uspehe gostov kakor domačinov.

Tržičani so beležili točke za sebe edino v dveh igrar poedincev. Polacco je sigurno odpravil Banko (6:3, 6:0), Kozmana-Frisaccova pa Maire-Sernečeva (6:3, 6:1).

Vse tekme, ki jih je sodil dr. Maucci, so bile odigrane v sportno-tovariškem razpoloženju. Prisostvovalo jim je številno gledalstvo, ki je objektivno pozdravljalo uspehe gostov kakor domačinov.

Tržičani so beležili točke za sebe edino v dveh igrar poedincev. Polacco je sigurno odpravil Banko (6:3, 6:0), Kozmana-Frisaccova pa Maire-Sernečeva (6:3, 6:1).

Vse tekme, ki jih je sodil dr. Maucci, so bile odigrane v sportno-tovariškem razpoloženju. Prisostvovalo jim je številno gledalstvo, ki je objektivno pozdravljalo uspehe gostov kakor domačinov.

Tržičani so beležili točke za sebe edino v dveh igrar poedincev. Polacco je sigurno odpravil Banko (6:3, 6:0), Kozmana-Frisaccova pa Maire-Sernečeva (6:3, 6:1).

Vse tekme, ki jih je sodil dr. Maucci, so bile odigrane v sportno-tovariškem razpoloženju. Prisostvovalo jim je številno gledalstvo, ki je objektivno pozdravljalo uspehe gostov kakor domačinov.

Tržičani so beležili točke za sebe edino v dveh igrar poedincev. Polacco je sigurno odpravil Banko (6:3, 6:0), Kozmana-Frisaccova pa Maire-Sernečeva (6:3, 6:1).

Vse tekme, ki jih je sodil dr. Maucci, so bile odigrane v sportno-tovariškem razpoloženju. Prisostvovalo jim je številno gledalstvo, ki je objektivno pozdravljalo uspehe gostov kakor domačinov.

Tržičani so beležili točke za sebe edino v dveh igrar poedincev. Polacco je sigurno odpravil Banko (6:3, 6:0), Kozmana-Frisaccova pa Maire-Sernečeva (6:3, 6:1).

Vse tekme, ki jih je sodil dr. Maucci, so bile odigrane v sportno-tovariškem razpoloženju. Prisostvovalo jim je številno gledalstvo, ki je objektivno pozdravljalo uspehe gostov kakor domačinov.

Tržičani so beležili točke za sebe edino v dveh igrar poedincev. Polacco je sigurno odpravil Banko (6:3, 6:0), Kozmana-Frisaccova pa Maire-Sernečeva (6:3, 6:1).

Vse tekme, ki jih je sodil dr. Maucci, so bile odigrane v sportno-tovariškem razpoloženju. Prisostvovalo jim je številno gledalstvo, ki je objektivno pozdravljalo uspehe gostov kakor domačinov.

Riunione della Consulta provinciale

I componenti la Consulta della Provincia di Lubiana sono convocati per le ore 9.30 di sabato 9 corrente al Palazzo del Governo.

Esercenti puniti

Le squadre della R. Questura, incaricate della vigilanza annonaria, nei giorni scorsi hanno dichiarato in contravvenzione i seguenti esercenti perché non avevano esposto il listino dei prezzi:

Kovačič Luigi, frutta e verdura, Celovška cesta 3, Margon Emilio, colonniali, Vič, Brdnikova 20, Remžgar Giovanni, colonniali e manifatture, Zaloška 30. I predetti sono stati puniti con l'amenda, il Kovačič, inoltre, per maggiorazione abusiva dei prezzi, è stato denunciato all'autorità giudiziaria.

Nei confronti, invece, dei seguenti esercenti, resisi responsabili di maggiorazione abusiva dei prezzi, oltre alla denuncia all'autorità giudiziaria, perché recidivi, l'Alto Commissario ha disposto la sospensione della loro attività e la chiusura dell'esercizio per una durata di giorni 3: Kastelic Sofja, verdure, Cesta 29. oktobra 5, Kerber Antonia, macelleria, Poljanska cesta 44. Alla Kastelic, per non avere esposto il listino dei prezzi, è stata, inoltre, inflitta l'amenda.

E fatto l'obbligo ai predetti di corrispondere i salari al personale dipendente per tutta la durata della chiusura.

Seja pokrajinskega sveta

Člani sveta Ljubljanske pokrajine so sklicani na sejo, ki bo v soboto 9. t. m. v vladni palači ob 9.30.

Kaznovani trgovci

Oddelki policije, ki jim je poverjeno tržno nadzorstvo, so v poslednjih dneh ugotovili, da so naslednji trgovci prekršili odredbe glede maksimalnih cen:

1. Ljube Kovačič, sadje in zelenjava, Celovška 8, 2. Emil Margon, spečerijska trgovina, Vič, Brdnikova 20, 3. Ivan Remžgar, spečerijska in manufaktura, Zaloška 30. Bili so kaznovani z globo. Kovačič pa je bil poleg tega zaradi protizakonito po-
višanih cen prijavljen sodišču.

Glede naslednjih trgovcev, ki so ponovno protizakonito povišali cene svojemu blagu in so bili zaradi tega prijavljeni sodišču, pa je Eksc. Visoki Komisar odredil, da prekinejo svoje poslovanje in zapro svoje lokale za dobo 3 dni: Zofija Kastelic, zelenjava, Cesta 29. oktobra 5, Antonija Kerber, mesnica, Poljanska 44. Ker Kasteliceva ni izvedila predpisane cene, je bila še posebej kaznovana z globo.

Vsi kaznovani trgovci so dolžni, da plačajo tudi v času, ko bodo njihove trgovine zaprte, svojim nameščencem odgovarjajočo mezdo.

Bolnica

KOLENDAR

Danes: Turek, 5. avgusta: Marija Snežna.

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matice: Trpeča srca.

Kino Sloga: Zgubljena žena.

Kino Union: Student na krivih potih.

Razstava Gaspari, Smerdu, Dremelj v Jakopčevem paviljonu Veseli teater ob 20. v Delavski zbornici.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; Ramor, Miklošičeva cesta 20; Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

— Inž. Pavel Kobler. V Ljubljani, v Leončiču, je umrl inž. Pavel Kobler, načelnik uprave monopolov v poklju. Pokojni je bil dobro znan in priljubljen v Ljubljani, zlasti so pa cenili njegove dobre lastnosti in sposobnosti njegovi poklicni tovariši. — Rodil se je leta 1879. Leta 1909, je stopil v ljubljansko tobačno tovarno kot tehnični uradnik. Kmalu je napredoval zaradi svojih velikih sposobnosti in bilo mu je poverjeno tehnično nadzorstvo nad številnimi tobačnimi tovarnami v Avstriji, ne le nad ljubljansko. Po svetovni vojni je bil nekaj časa ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne. S tega mesta je bil poklican v upravo državnih monopolov v Beograd kot načelnik industrijskega oddelka. Po upokojitvi je živel v Sloveniji. — Za njim žaluje žena Anica, roj. Knaflič, sestra Kristina Gregorič in številni prijatelji. Pokopali ga bodo v Liti.

— Inž. Pavel Kobler. V Ljubljani, v Leončiču, je umrl inž. Pavel Kobler, načelnik uprave monopolov v poklju. Pokojni je bil dobro znan in priljubljen v Ljubljani, zlasti so pa cenili njegove dobre lastnosti in sposobnosti njegovi poklicni tovariši. — Rodil se je leta 1879. Leta 1909, je stopil v ljubljansko tobačno tovarno kot tehnični uradnik. Kmalu je napredoval zaradi svojih velikih sposobnosti in bilo mu je poverjeno tehnično nadzorstvo nad številnimi tobačnimi tovarnami v Avstriji, ne le nad ljubljansko. Po svetovni vojni je bil nekaj časa ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne. S tega mesta je bil poklican v upravo državnih monopolov v Beograd kot načelnik industrijskega oddelka. Po upokojitvi je živel v Sloveniji. — Za njim žaluje žena Anica, roj. Knaflič, sestra Kristina Gregorič in številni prijatelji. Pokopali ga bodo v Liti.

— Inž. Pavel Kobler. V Ljubljani, v Leončiču, je umrl inž. Pavel Kobler, načelnik uprave monopolov v poklju. Pokojni je bil dobro znan in priljubljen v Ljubljani, zlasti so pa cenili njegove dobre lastnosti in sposobnosti njegovi poklicni tovariši. — Rodil se je leta 1879. Leta 1909, je stopil v ljubljansko tobačno tovarno kot tehnični uradnik. Kmalu je napredoval zaradi svojih velikih sposobnosti in bilo mu je poverjeno tehnično nadzorstvo nad številnimi tobačnimi tovarnami v Avstriji, ne le nad ljubljansko. Po svetovni vojni je bil nekaj časa ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne. S tega mesta je bil poklican v upravo državnih monopolov v Beograd kot načelnik industrijskega oddelka. Po upokojitvi je živel v Sloveniji. — Za njim žaluje žena Anica, roj. Knaflič, sestra Kristina Gregorič in številni prijatelji. Pokopali ga bodo v Liti.

— Inž. Pavel Kobler. V Ljubljani, v Leončiču, je umrl inž. Pavel Kobler, načelnik uprave monopolov v poklju. Pokojni je bil dobro znan in priljubljen v Ljubljani, zlasti so pa cenili njegove dobre lastnosti in sposobnosti njegovi poklicni tovariši. — Rodil se je leta 1879. Leta 1909, je stopil v ljubljansko tobačno tovarno kot tehnični uradnik. Kmalu je napredoval zaradi svojih velikih sposobnosti in bilo mu je poverjeno tehnično nadzorstvo nad številnimi tobačnimi tovarnami v Avstriji, ne le nad ljubljansko. Po svetovni vojni je bil nekaj časa ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne. S tega mesta je bil poklican v upravo državnih monopolov v Beograd kot načelnik industrijskega oddelka. Po upokojitvi je živel v Sloveniji. — Za njim žaluje žena Anica, roj. Knaflič, sestra Kristina Gregorič in številni prijatelji. Pokopali ga bodo v Liti.

— Inž. Pavel Kobler. V Ljubljani, v Leončiču, je umrl inž. Pavel Kobler, načelnik uprave monopolov v poklju. Pokojni je bil dobro znan in priljubljen v Ljubljani, zlasti so pa cenili njegove dobre lastnosti in sposobnosti njegovi poklicni tovariši. — Rodil se je leta 1879. Leta 1909, je stopil v ljubljansko tobačno tovarno kot tehnični uradnik. Kmalu je napredoval zaradi svojih velikih sposobnosti in bilo mu je poverjeno tehnično nadzorstvo nad številnimi tobačnimi tovarnami v Avstriji, ne le nad ljubljansko. Po svetovni vojni je bil nekaj časa ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne. S tega mesta je bil poklican v upravo državnih monopolov v Beograd kot načelnik industrijskega oddelka. Po upokojitvi je živel v Sloveniji. — Za njim žaluje žena Anica, roj. Knaflič, sestra Kristina Gregorič in številni prijatelji. Pokopali ga bodo v Liti.

— Inž. Pavel Kobler. V Ljubljani, v Leončiču, je umrl inž. Pavel Kobler, načelnik uprave monopolov v poklju. Pokojni je bil dobro znan in priljubljen v Ljubljani, zlasti so pa cenili njegove dobre lastnosti in sposobnosti njegovi poklicni tovariši. — Rodil se je leta 1879. Leta 1909, je stopil v ljubljansko tobačno tovarno kot tehnični uradnik. Kmalu je napredoval zaradi svojih velikih sposobnosti in bilo mu je poverjeno tehnično nadzorstvo nad številnimi tobačnimi tovarnami v Avstriji, ne le nad ljubljansko. Po svetovni vojni je bil nekaj časa ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne. S tega mesta je bil poklican v upravo državnih monopolov v Beograd kot načelnik industrijskega oddelka. Po upokojitvi je živel v Sloveniji. — Za njim žaluje žena Anica, roj. Knaflič, sestra Kristina Gregorič in številni prijatelji. Pokopali ga bodo v Liti.

— Inž. Pavel Kobler. V Ljubljani, v Leončiču, je umrl inž. Pavel Kobler, načelnik uprave monopolov v poklju. Pokojni je bil dobro znan in priljubljen v Ljubljani, zlasti so pa cenili njegove dobre lastnosti in sposobnosti njegovi poklicni tovariši. — Rodil se je leta 1879. Leta 1909, je stopil v ljubljansko tobačno tovarno kot tehnični uradnik. Kmalu je napredoval zaradi svojih velikih sposobnosti in bilo mu je poverjeno tehnično nadzorstvo nad številnimi tobačnimi tovarnami v Avstriji, ne le nad ljubljansko. Po svetovni vojni je bil nekaj časa ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne. S tega mesta je bil poklican v upravo državnih monopolov v Beograd kot načelnik industrijskega oddelka. Po upokojitvi je živel v Sloveniji. — Za njim žaluje žena Anica, roj. Knaflič, sestra Kristina Gregorič in številni prijatelji. Pokopali ga bodo v Liti.

— Inž. Pavel Kobler. V Ljubljani, v Leončiču, je umrl inž. Pavel Kobler, načelnik uprave monopolov v poklju. Pokojni je bil dobro znan in priljubljen v Ljubljani, zlasti so pa cenili njegove dobre lastnosti in sposobnosti njegovi poklicni tovariši. — Rodil se je leta 1879. Leta 1909, je stopil v

Rast števila ljubljanskega prebivalstva

od najstarejših časov — Prvo ljudsko štetje l. 1754

Ljubljana, 5. avgusta. Kmalu bomo zvedeli, koliko prebivalcev šteje Ljubljana zdaj, po ljudskem štetju v noči od četrta na petek. Nedvomno Ljubljana zdaj zasluži ime vele mesto, ki bi si ga rado lastilo že prejšnja desetletja. Zdjaj je velika po svoji površini in po številu prebivalstva. Računati smemo, da šteje okrog 100.000 prebivalcev. Da bo kdaj tako velika, najbrž ni nihče napovedoval niti pred prvo svetovno vojno, še manj pa prejšnje čase, ko je bila skromno mesto. Vsičuje se vprašanje, kakšna je prihodnost Ljubljane. Slišali smo že napovedi, da se bo Ljubljana še razvila daleč po kotlini, tako da se bo združila z mnogimi drugimi manjšimi kraji. Vse napovedi bi pa bile zdaj brez podlage. Šele nadaljni razvoj našega mesta prihodnja leta bo pokazal, kakšna prihodnost ga čaka.

STAROST LJUBLJANE

Ljubljana je preživela mnogo slabih časov. Koliko je stara, ne moremo točno ugotoviti, vemo le, da je bila v zgodovinskih listinah omenjena prvič l. 1144. Nikakor pa ne smemo Ljubljane istovetiti z rimsko Emono, pred čimer nas svari zgodovinarji. Ljubljana se je namreč razvijala sama iz svojih sil in njeno jedro je oddaljeno od zgodovinskih tal Emona. Ljubljana se torej ni razvila iz razrušene Emona, temveč je začela rasti iz malega naselja ob Ljubljanici. Hrib je pa bil vsekar utrjen že v rimskih časih, če ne že pred prihodom Rimljanov. Ljubljana se je začela razvijati pod okriljem gradu na prostoru zgodovinske Starega trga. Ime Stari trg je zgodovinsko. Pomeni, da so ljudje imenovali naselje pod gradom v začetku trga in ko se je na drugem bregu Ljubljane razvilo drugo naselje. Novi trg je došlo prvotno naselje ime Stari trg.

LJUBLJANA JE MESTO OD L. 1146

Pravice ter naslov mesta je Ljubljana dobila že l. 1146. Že iz tega lahko sprevidimo, da je bilo prvotno naselje tedaj precej staro. Z naslovom mesta si je Ljubljana pridobila tudi pravico do mestnega obzidja, med tem ko prej ni bila obzidana. Tedaj so se njene meje prvič razširile; dotlej je naselbina segala le do sedanje tranee, obzidje na vzhodni strani so pa sezidali pri sedanjem Krekovem trgu. Mestno obzidje je imelo v začetku 6 vrat.

POČASEN RAZVOJ

Mesto se je razvijalo v naslednjih stoletjih zelo počasi. V glavnem je bilo še vedno stisnjeno v svoje stare, srednjeveške meje, tudi pozneje, ko obzidje ni več služilo svojemu prvotnemu namenu. Pač pa je spreminjalo svoje lice. Prav za prav so jo spreminjali požari. Znano je, da so izbruhli večkrat veliki požari, ki so zavzeli tem večji obseg, ker je bilo mnogo hiš še lesenih in ker je bila gasilska služba še primitivna. Razumljivo je, v tistih časih tudi še ni bilo urbanizma in danesnjem pomenu besede. Kljub temu pa smo lahko sklepali — ne le po starinskih hišah iz prejšnjih stoletij — da Ljubljana ni bila bolj zaoestala od drugih evropskih mest tistega časa. Bila je celo kanalizirana, kar nam pričajo številni starinski kanali.

PRVO ŠTETJE — 4128 PREBIVALCEV

Da je bila Ljubljana celo do prejšnjega stoletja mesteca, ki se je oddiklovalo od drugih naših mest samo po svoji legi, ne pa tudi po številu prebivalcev, sprevidimo iz podatkov o prvem ljudskem štetju leta 1754. Tedaj so našli samo 4128 prebivalcev. Opozoriti je pa treba, da je Ljubljana štela v 17. stoletju že več prebivalcev, približno 6000 do 7000. Število prebivalcev v prejšnjem stoletju se je zelo menjalo. Večkrat se je znižalo, ko so nalezljive bolezni pobrale mnogo prebivalcev. Še v 18. stoletju Ljubljana ni bila mnogo večja po številu prebivalcev kakor je bila Emona v letih svojega procvita. Znano je številka prebivalcev Emona iz l. 31. pr. Kr. — 1260.

NAPOLÉONOVA DOBA

V Napoleonovi dobi je Ljubljana napredovala zlasti, ker so postale vedno bolj očitne prednosti njene prometne lege. Ljubljana je bila pomembna postaja v dobri postojlovni in voznikovi, ki so vozili med primorskimi kraji in srednjo Evropo. Tedaj je imelo naše mesto že mnogo dobrih prenočišč, ki zaslužijo ime hotel. Glede na število prebivalcev, ki je znašalo v Napoleonovi dobi okrog 14.000, je imela Ljubljana torej več prenočišč kakor sedaj. V sredini prejšnjega stoletja je štela Ljubljana še vedno le okrog 20.000 prebivalcev, torej petino sedanjega prebivalstva.

NARASČANJE PREBIVALSTVA

V PREJŠNEM STOLETJU Številke o ljudskih štetjih iz prejšnjega stoletja nam jasno kažejo, da je Ljubljana

na stopila na pot napredka ter da je bila pred njo lepa prihodnost. Med tem ko se prebivalstvo v prejšnjih stoletjih ni skoraj nič pomnožilo, odkar je Ljubljana postala mesto, je prejšnje stoletje v primeri s tem že precej naglo naraščalo. L. 1869 je Ljubljana štela 22.593 prebivalcev. Čez 10 let, l. 1880, se je prebivalstvo pomnožilo na 26.284, do l. 1890 pa na 31.663. V začetku tega stoletja je Ljubljana štela približno tretjino sedanjega prebivalstva, 36.663. Ljubljansko prebivalstvo je stalno naraščalo še hitreje v tem stoletju.

RAZVOJ ZADNJA DESETLETJA

Od l. 1910 do konca svetovne vojne se število prebivalcev Ljubljane ni mnogo spremenilo. L. 1910 je Ljubljana štela 41.727 prebivalcev, ob koncu vojne pa okrog 43.000. Toda silno je začelo prebivalstvo naraščati po prevratu. Pravi razvoj Ljubljane se je začel šele tedaj. Stare meje mesta niso več ustrezale. Zaradi izredno močnega pritoka priseljencev z dežele in ker se je med svetovno vojno ustavila vsa stavbna delavnost, je nastopila stanovanjska kriza, ki je tudi izpodbudila hitrejšo rast mesta. Stare meje Ljubljane po regulacijskem načrtu iz l. 1897 so bile: na zahodu je mejila železniška proga južne železnice, tako da sta bila Vič in Rožna dolina zunaj mestnega obzidja; na jugu je mejil Mali graben, od njegovega ustja pa je bila potegnjena mejna črta do dolenskega kolodvora; na vzhodu je bila meja dolenska železnica, tako da Moste niso spadale pod mestno občino; na severu je tekla meja v loku ob topničarski vojašnici do meje Spodnje Siške. Štetje l. 1921

je pokazalo, da se je prebivalstvo Ljubljane prva leta po prevratu pomnožilo za približno 10.000, naraslo je na 53.298. V naslednjih desetih letih se je pomnožilo še približno za 6000, na 59.768. Upoštevati pa moramo, da je to prebivalstvo v mejah stare Ljubljane in ne v sedanjih: okoliške občine so bile priključene l. 1935. S temi občinami vred je Ljubljana štela ob zadnjem štetju, l. 1931, 79.056 prebivalcev ali približno 9000 manj kakor ob koncu lanskega leta.

ŠTEVILO PREBIVALSTVA

V začetku tega leta Ljubljana ni še dosegla 90.000 prebivalcev. Po policijskih prijavah je živel v Ljubljani ob koncu lanskega leta 87.780 prebivalcev. Do leta 1894 je znašala površina mestne občine 5484 ha ali 34,8 mil. kv. m. Pred priključitvijo okoliških občin je pa znašala površina mestnega ozemlja 3830 ha ali 38,3 milijona kv. m. Zdjaj znaša površina mestne občine nekaj nad 66 kv. km. Na kvadratni kilometer odpade v Ljubljani po številkih iz začetka leta približno 1300 prebivalcev, ki stanujejo v 6693 hišah. Samo mestno prebivalstvo se ne množi mnogo, naraščanje je šlo predvsem na račun priseljavanja deželanov. Lani so izkazovali zopet nazadovanje števila rojstev. L. 1939 je znašalo število rojstev na 1000 prebivalcev 125,4. Število rojstev je bilo v letih 1934 in 1935 še nižje (10,18 in 10,9).

Po zadnjih spremembah se je število prebivalcev v Ljubljani nedvomno povečalo. Vsekakor je treba računati, da

življskih prodajalnicah v mestu samo na življskem trgu. Dovoljeni so pa še vedno manjši nakupi pri kmetih samih. Sadja, gozdnih jagod in gob trgovci ne smejo kupovati pri kmetovalcih.

— **Otroci iz Amsterdama na Stajersko.** V septembru prišpe iz Amsterdama na Stajersko več tisoč 11- do 14letnih otrok.

— **Novi otroški vrtci na Spodnjem Stajerskem.** 1. avgusta je bilo na Spodnjem Stajerskem svečano otvorjenih 42 novih otroških vrtcev. V kratkem bo ustanovljenih na Spodnjem Stajerskem še 70 otroških vrtcev. Na otvoritvi otroškega vrtca v Ljutomeru in Rušah je govoril zvezni vodja Steindl.

— **Stanovanjski urad v Mariboru začasno zaprt.** Od l. 17. avgusta ostane stanovanjski urad v Mariboru zaprt. Vsa stanovanja v starem delu mesta je bilo treba prijaviti stanovanjskemu uradu. Povpraševanje po stanovanjih je v Mariboru zelo veliko in zaradi prevelikega naloga so stanovanjski urad začasno zaprli. Opremljenih sob odslej ni treba več prijavljati stanovanjskemu uradu.

— **Ljudski koncert v Mariboru.** 30. julija je priredilo Glasbeno združenje urada za ljudsko izobrazbo pri stajerskem Helmutundu svoj prvi ljudski koncert v Mariboru, združen z javno pevsko uro. Nastopil je pomnoženi mestni orkester in mariborsko pevsko društvo pod vodstvom ravnatelja mariborske Glasbene šole prof. Hermann Frischa.

— **Smrtina nesreča v Mariboru.** V Mariboru se je pripetila v soboto smrtna nesreča. Okrog 30 let stari trgovski sluga, ki njegovo ime še ni znano, se je pripeljal s kolesom iz ozke ulice na Grajski trg. Od druge strani je pripeljal tovorni avto, ki je kolesarja podrl in povozil. Desno zadnje kolo tovornega avtomobila je šlo nesrečnemu čez glavo, tako da je obležal na mestu mrtve.

Iz Ljubljane

— **Iz Dela na nunskem vrtu.** Kako zelo je potrebna zveza med Kongresnim trgovcem in Bleiweisovo cesto po Šubičevi ulici, se je izkazalo tudi po tem, da se meščani izredno zanimajo za dela na nunskem vrtu, ter vprašujejo, kdaj bodo končana. Nekateri so mislili, da bo podaljšana ulica odprta takoj za promet, čim bo podrt tako zvalni nunski zid pri muzeju in hiša na Kongresnem trgu. Zato so zdaj razočarani, ker je prehod še vedno zaprt. Opozorili smo jih že, da podaljšana ulica ne bo mogla biti tako kmalu odprta, ker bodo delavci morali prej končati še mnogo dela. Nasuti in utrditi bo treba cesto, s čimer bo mnogo dela že zaradi tega, ker bodo potrebovali precej nasipa, ki ga bodo morali tudi dovažati, ker jim ga razvaline starega ograjnega zidu ne bodo nudile dovolj. Toda preden bodo lahko začeli delati na cesti, bodo zidarji morali sezidati novo

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Predstave ob delavskih, nedeljah in praznikih ob 16., 18. in 20. uri, v primeru dežja ob nedeljah in praznikih tudi ob 14. uri.

KINO MATICA TELEFON 22-41
Dramatična ljubezenska zgodba v srcu močnega Dolomito
TRFECA SRCA
Silvia Monto, Camilo Pilotto, Dria Paola

KINO SLOGA TELEFON 27-30
Danes poslednjič!
ZGUBLJENA ZENSKA
Ljubezben, glasba in doživljaji, sen vsakega mladega človeka v izvrstni filmski opereti.

KINO UNION TELEFON 22-21
STUDENT NA KRIVIH POTIH
Pretrsljiva povest o žrtvah dobrega očeta, ki je storil vse za spreobrnitev svojega sina.
Film je v celoti opremljen s tekočimi slovenskimi napisli!

ograjno vzdolž podaljšane ulice, da bo ostanek samostanskega vrta ograjen ob cesti. To delo dobro napreduje. Novo ograjo zdaj že nekaj tednov med starim delom Šubičeve ulice in med Beethovno ulico. V tem delu nove ulice je tudi že podrt stari ograjeni zid vzdolž parka na Muzejnem trgu. Ograjo še podirajo ob spodnjem delu podaljšane ulice. V tem delu imajo pa tudi precej dela zidarji, ki zidajo novo dvonadstropno samostansko šolsko poslopje. Zdjaj je gotovo zidovje prvega nadstropja. Razen tega so morali zidarji prezidati ostanek enonadstropne hiše nasproti kazine in v podirajo del dvonadstropnega samostanskega šolskega poslopja, ki je tudi segalo predaleč v ustje podaljšane ulice. Vseh del na cesti in stavbah bi se ne kazalo lotiti hkrati, ker bi delavci ovirali drug drugega, zato pač regulacija podaljšane ulice ne more hitreje napredovati.

— **Iz Nova Gajeva ulica.** Kakor ste čitali, je prejšnja Gajeva ulica (ob nebotičniku) preimenovana v Verdievo ulico. Gajeva ime zdaj nosi nova ulica med takozvanim Dukičevim blokom, med Verdievo in Puharjevo ulico. Blok je zdaj gotov, zazidane so vse parcele. Nova ulica ima dve hišni številki in ob nji stoje tri hiše: veliko poslopje »Slavije«, ena šestnadstropna in ena petnadstropna stanovanjska hiša. Zdjaj so začeli urejati cesto v tej ulici.

TOREK 5., SREDA 6., ČETRTEK 7. IN PETEK 8. AVGUSTA

VESELI TEATER

!! NOVO SPORED !!

ZACETEK TOČNO OB 20. URI

KONEC PRED 22. URO

PREDPRODAJA VSTOPNIC OD PONEDELJKA DO PETKA

PRI BLAGAJNI V DELAVSKI ZBORNICI

od 10. do 13. in od 17. do 20. ure zvečer

— **Izlet SPD:** Planinci si bodo v nedeljo 10. t. m. ogledali predele okrog Horjula in Polhovgrajsko. Zjutraj z vlakom ob 7.45 uri krenejo izletniki do postaje Drenov grič ter po Horjulski cesti do naselja Lesno brlo, kjer se razgrne prijazna Horjulska dolina. Iz te vasiče vodi pot čez potok Sijco navzgor k cerkvi Sv. Urha, kjer je v turških časih stal Horjulski tabor. Dalje skozi vas Zaklanec se vspenja pot na Koreno, 720 m visoko brdo med Horjulsko in Polhovgrajsko dolino. Pred cerkvico na Koreni je prostran razgled na smarno goro in Ljubljansko kotlino, na Savinjske Alpe, na Blegas s Triglavom v ozadju. Pot po grebenu nas pripelje v malo vas Samatorico, kjer pripravljajo SPD zavetišče pri kmetu Jerol. Nad

navedeno kmetijo je vrh Kožljek, ki nudi razgled proti Sv. Trem Kraljem, na Črni vrh ter v Polhovgrajsko dolino, kamor se bodo izletniki vrnili proti večeru, da dosežejo zainji avtobus proti Ljubljani. Prijaviti se je treba čim preje, najkasneje pa do sobote popoldne in sicer v društveni pisarni SPD.

Radijski spored

Torek, 5. avgusta 1941-XIX
12.30: poročilo v slovenščini, 12.45: operetna glasba, 13: napoved časa — poročila v italijanshči, 13.15: Komunikacije Glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini, 13.17: Radijski orkester pod vodstvom Draga Marija Šljanca, 14: poročila v italijanshči, 14.15: orkester pod vodstvom mojstra Angelina, 16.45: poročila v slovenščini, 17.15: teta in kmečkega tria, 19.30: poročilo v slovenščini, 19.45: pestra glasba, 20: napoved časa — poročila v italijanshči, 20.20: slovensko predavanje, 20.30: pestra glasba, 20.45: gledališka sezona EIAR, 21.45: koncert komornega tria, 22.20: orkester Cetra pod vodstvom mojstra Barizza, 22.45: poročila v slovenščini.

Sreda, 6. avgusta 1941-XIX
7.30: poročila v slovenščini, 7.45: slovenska glasba, 8: napoved časa, 8.15: poročila v italijanshči, 12.30: poročila v slovenščini, 12.45: orkestralna glasba, 13: napoved časa — poročila v italijanshči, 13.15: Komunikacije Glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini, 13.17: pestra glasba, dirigira mojster Arlandi, 14: poročila v italijanshči, 14.15: godalni orkester pod vodstvom mojstra Manna, 14.45: poročila v slovenščini, 17.15: Turinski kvartet violončelov, 17.40: koncert sopranistke Alde Panzera, 19: tečaj italijanske, poučuje prof. dr. Stanko Leben, 19.30: poročila v slovenščini, 19.45: lahka glasba, 20: napoved časa — poročila v slovenščini, 20.20: slovensko predavanje, 20.30: koncert violončelista Cenda Sedlbauer, pri klavirju Marijan Lipovšek, 20.40: simfonični koncert pod vodstvom mojstra Franca Capuana, v odmoru slovensko predavanje, 22.30: operetna glasba na gramofonskih ploščah, 22.45: poročila v slovenščini.

Četrtek, 7. avgusta 1941-XIX
7.30: poročila v slovenščini, 7.45: lahka glasba, v odmoru napoved časa, 8.15: poročila v italijanshči, 12.30: poročila v slovenščini, 12.45: simfonična glasba, 13: napoved časa — poročila v italijanshči, 13.15: Komunikacije Glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini, 13.17: plošče — operetna glasba, 14: poročila v italijanshči, 14.15: Karabinjska godba, 14.45: poročila v slovenščini, 17.15: Radijski orkester in komorni zbor pod vodstvom Draga Marija Šljanca, 19.30: poročila v slovenščini, 19.45: Vladimir Golob igra na harmoniko, 20: napoved časa in poročila v italijanshči, 20.20: slovensko predavanje, 20.30: koncert kontraltistke Franje Golobove in basista Toneta Petroviča (pri klavirju Marijan Lipovšek, ob 21: koncert violinista Karla Ruplja (pri klavirju Lucijan Škrjanec, 21.20: slovensko predavanje, 21.30: odlomki iz operet pod vodstvom mojstra Petrovia, 22: italijanska glasbena produkcija pod vodstvom mojstra Prata, 22.45: pestra glasba, 22.45: poročila v slovenščini.

V LEKARNI

— Obžalujem gospod, tega strupa vam brez zdravniškega recepta ne morem dati.

— No, kaj sem podoben samomorilnemu kandidatu?

— Ne vem, toda če bi bil tak kakršen ste vi, bi najbrže prišel v to izkušnjo.

ITALVISCOSA

CORSO VITTORIO EMANUELE No 37-39 MILANO

Società per la vendita esclusiva delle fibre tessili artificiali VISCOSA prodotte da:

Družba za izključno prodajo umetnih tkalnih vlakenj VISCOSA, ki jih izdeluje:

SNIA VISCOSA

SOCIETÀ NAZIONALE INDUSTRIE APPLICAZIONI VISCOSA

Sede Sociale e Direzione:

Sede družbe in ravnanststvo:

MILANO — Via Cernaia No 8

Stabilimenti:

Prodajalne:

Altessano, Casale Monferrato, Ceriano Laghetto, Cesano Maderno, Cismon del Grappa, Coquolo, Ferrara, Reggio Emilia, Apunian, Magenta, Pavia, Torino Lavorati, Torino Mecanico, Torino Stura, Torviscosa, Varedo, Venaria Reale, Venaria Solfuro, Vittorio Veneto, Voghera, Barcellona (Spagna) Città del Messico (Messico), Oporto (Portogallo)

CISA VISCOSA

COMPAGNIA INDUSTRIALE SOCIETÀ ANONIMA VISCOSA

Sede Sociale e Direzione:

Sede družbe in ravnanststvo:

ROMA — Via dei Sabini No 4

Stabilimenti:

Prodajalne:

Concorezzo, Cusano Milanino, Este, Gragnano, Napoli, Padova, Pedrengo, Ranzanico, Rieti, Roma, Terni, Collestatte, Torino.

SOCIETÀ ANONIMA ITALIANA PER LE FIBRE TESSILI ARTIFICIALI GIA CHATILION

Sede Sociale e Direzione:

Sede družbe in ravnanststvo:

MILANO — Via Conservatorio No 13

Stabilimenti:

Prodajalne:

Castiglione Dora, Ivrea, Vercelli, Rho, Fogliano, Motta S. Damiano, Trino Vercellese, Apunian, Novara.

MALI OGLASI

DVA POTNIKA

iščem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenskega Naroda« pod šifro »Dva potnika«. 1307

MAŠČOB NI DOBITI

zato je naša hrana zdaj slaba in težko prebavljiva. Telo in kri slabita —

AMBROZEVA MEDICA

pa tudi pri slabi prehrani okrepiti telo in kri in ohraniti človeka pri moči in svežosti. — Pristno Ambrozevo medicno dobiti le v MEDARNI, Ljubljana, Židovska ulica 6. 39 T

INSERIRAJ

Slov. Narodu

Vsem sorodnikom in prijateljem naznanjam, da je umrl danes v Leonišču moj ljubljani mož, brat, stric in svak, gospod

inž. PAVEL KOBLER

načelnik uprave monopola v pokoju

star 62 let. Leži na Žalah, v kapelici sv. Jožefa, od koder se bo vršil prevoz z avtofurgonom v Litijo.

Čas blagoslovitve in prevoza bo objavljen v večernih izdajah.

LJUBLJANA, 4. avgusta 1941.

Kristina Gregorič
sestra

Anica Kobler, roj. Knaflič
žena

Dolenjska — njene lepote in zanimivosti

S popotno palico po Dolenjskem, Beli Krajini in Kočevskem

Bela Krajina: Danza populara ad Adlešiči.
Bela Krajina: Adlešičko kolo.

Ljubljana, 5. avgusta

Nekaj črnomaljskih zgodovinskih spomenikov sem že omenil. Obljubil sem, da bom povedal še nekaj besed o črnomaljskem župnem dvorcu in o črnomaljskem gradu. Dr. Martin Malnarčič, ki je v knjigi »Dolenjska« pisal o teh lepih zgodovinskih stavbah, je bil v svojih besedah preskromen. Premalo je poudaril njuno lepoto in sploh premalo povedal o zgodovinski tako razgibanem črnomaljskem gradu. Kadar bom pisal študijo o zgodovinskem in sodobnem življenju Dolenjske, Bele Krajine in Kočevske bom o vsem tem napisal dosti več besed. Zdaj pa naj — kakor dr. Malnarčič — poudarim le to, da je črnomaljski župni dvorec dragocena umetniška stavba, kar pa opazimo šele v njegovi notranjosti z zaidanimi romanskimi okoli v hodniku.

Tudi črnomaljski grad je znamenita stavba, zgrajena v obliki, značilni za zidanje črnomaljskih gospodov. Debelo zidovje in kazematista klet, kjer je zdaj hlev, s poznogotiskim portalom dokazuje, da je grad služil za trdnjavo.

Dr. Malnarčič se pravi, da imajo ta poznogotiska vrata v črnomaljskem gradu »speset okvir«, kar spet potrjuje, da je to delo brezpopojno starejše, kakor iz 17. ali 18. stoletja. V tem gradu so ukazovali črnomaljski gospodje, ki je iz njihovega rodu celo v evropsko zgodovino posegel Ivan Erazem črnomaljski, član češkega vojnega sveta v bitki na Beli gori. Za črnomaljskimi gospodi, ki so bili ena najstarejših kranjskih plemenitih družin, je bil nekaj časa graščak knez Nikolaj Frankopanski, pozneje še drugi, zdaj pa je v njem — hotel, namestu da bi bil tam skromen muzej, ki bi dandanašnjemu rodu in poznejšim priča o davni slavi in veličini naše lepe Bele Krajine.

Sodobni črnomaljski in njihovi koreninasti svitolasti predniki, ki se jih je cela vrsta poslovala od belokranjske zemlje prav zadnja leta, so ljudje veseljaki. Kakor vsi Belokranjci. Saj imajo tudi črnomaljske svoje vinske gorice in svoje zidavnice, ki bo v njih čez nekaj mesecev že vrelo mlado vino in ki so polne tudi zrelega vina. Ob nedeljah, ko se malo sproste vsakdanjih skrbi, se povzpno črnomaljski tja v gorice in tam ni konca ne šegavim besedam, ne napitnicam. Z vsako novo kupico postaja tujec večji in iskrenjši prijatelj teh krajev, ki ne poznajo laži, ne hinavščine, ne licemerstva.

In če potem nogo malo s težavo kolobarjajo proti dolini — proti črnomaljski — je to samo znak, da je bilo vince dobro in da je bilo prisrčnih napitnic toliko, da so vas spravile v dobro voljo. Jutri, ko bodo te gorice spet zalite z novim solncem, že pozabite naš večerajši obisk in čakale, da se boste spet mednje vrnili, se boste zbudili z glavo, ki ne bo težka kakor svinec, ampak sveža kakor mlado, komaj prebujeno jutro.

Toda škoda — ta »jutrie« je delavnik. Ob delavnikih črnomaljski živi in dela v svojem

premogovniku, ob svojih treh bagah, v valjenem mino in še drugih industrijah, zlasti lesni, ki ima razpleteno ozkotirno železniško progo tja globoko v kočevske gozdove, kjer so še doma medvedje in mrjasi. Vsa ta industrija je tudi ustvarila črnomaljska predmestja, ki jih je skoraj vedno kakor ljubljanskih: Pred mostom, Skodnje, Kristine, Kolnik in Grič. Tam rase novi črnomelj, ki bo prerasel staro — bog daj obema lepo bodočnost!

Tudi črnomaljska okolica je zanimiva in lepa po svoje. Na Maverlenu — na primer — se boste iznenadili. Tam so hiše iz kamna in imajo romansko obokana vrata. Tam se menda začnejo vrstiti hiše, ki so skoraj vse zgrajene kakor ob morju in v njegovem najzgodnejšem zaledju. Nisem raziskovalec, toda vsem sem pozikusi ugotoviti, kako so žale čisto primorske hiše v naši Belo Krajini? Uganke nisem rešil. Postala mi je le še bolj zagonetna, ko sem pri cerkvi sv. Križa nad Maverlenom opazil lopo, kakršno imajo samo svetišča na Primorskem, pri Pustem Gradcu pa pri cerkvi poln — ploščat — zvonic z zvonom v odprti lini, kakršni so doma spet samo na Primorskem.

In če greste še globlje v Belo Krajino, na njen zadnji obronok v Stari trg ob Kolpi, boste nad vrati njegove farne cerkve našli napis, ob njej pa kamenito podnožje za zastavo — vse spet izrazito primorske vplive — predvsem iz junaškega, Benetkam zmerom kljubovalnega Senja, kakor je izrazite vplive z našega kraškega Jadrana kazala tudi noša starih črnomaljskih...

Od kod vse to?

ko gluha tema skriva vse grehe. Sicer so pa črnomaljski cigani pošteni v vsakom pogledu, — tako so mi vsaj zatrjevali, ko sem se iz črnomaljske napotil proti Vinici in malo povsaval pri njih.

Ponoči, mi je dejal neki cigan, je taka tema, da človek ni vidi, ali je pograbil za vrst lastno ali tujo kokoš. Če je pograbil lastno, ni greh, če pa je imela tuja kokoš takšno nezasišano smolo, je temu kriva pač noč. Zadeva je torej le majčkona, neznačna pomota in ne tatvina. Kdo bi mogel ponoči spoznati ubogo pusto, čigave so? Če potem cigan pri svetlobi ugotovi, da je bila permata živalca kmetova in ne njegova, je to pač smola, ki je zanj najboljše, da se čimprej skruha v loncu in da jo čimprej zmolejejo čudovito beli čiganski zobe.

— Gospod, to ni tatvina! Saj veste, zmoti se vsak. Kako se ne bi ubogi cigan, ki ne zna ne brati, ne pisati! Ljudje pa so zlobni, zaženejo vrišč in nas obdolže tatvine. Obupno sem jim že dokazoval, da gre le za pomoto v nočni temi, pa mi niso verjeli. Smo pač cigani, ki jim nihče ne prizna pravice! Ki je zanje edinole kljukasti paragraf ne ve ničesar drugega, kakor: tat, zapor. Povejte, gospod, ali sta res pomota in smola zločin?

Prijatelj cigan, kdo bi s teboj? Saj si pošten, toda tišto svetopisemsko: »lačne nasititi« razumeš napačno. Ko je Kristus dajal te nauke, ni mislil, da se lačni kar sami lahko nasitijo s tujo imovino. Pošten si po svoje, cigan! Samo zaradi tega, ker so v tvoji krvi že zdavnaj zadušili božjo zapoved: ne kradi, in ker misliš, da je

Črnomelj nella Bela Krajina. — Črnomelj v Beli Krajini.

In od kod črnomaljski cigani? Cigani, ki vsaj pod jesen in pozimi živijo v svojih hišah in ne romajo tedaj iz kraja v kraj. Ki so v sebi vsaj za nekaj mesecev v letu zadušili cigansko kri, čeravno se jim po žilicah še zmerom pretaka vsaj malo tatvinske. Takšne, ki o njej pove celo belokranjska pesem:

Cigani se oženijo, aj me cendu, mendo zeleno. Drevo so jo poprosili, v terek so jo poročili, v sredo sina je povila, v četrtek so ga krstili, v petek se mu svete dali: Ako neče krstiti, bog mu neda rasti!

Kakor vidite gre pri belokranjskih ciganih vse hitro od rok. V terek poroka, v sredo je sin, v četrtek krst, v petek pa nasvet: če ne bo znal krstiti, mu bog ne daj rasti!

To pesem bi si lahko cigani z vseh petih celin vzeli za svojo himno.

Toda za črnomaljske cigane — nikakor jih nočem žaliti — moram priznati, da niso tuji lastnini tako nevarni, kakor nekateri njihovi čisto brezdomski bratje po drugih pokrajinah. Drugod cigani kradejo vse, kar jim pride pod roko, za črnomaljske pa pravijo, da to svojo strast, kolikor pač morejo, krote. Le tu in tam poseže kakšna ciganska roka po piščanci ali kokoši in ji prečudo hitro zavije vrat, da ne utegne niti zakokodakati. In morda — ne bom rek, da ne — poseže tudi po čem drugem. Toda to po navadi samo pomoči,

krasti dovoljeno, da je tatvina le pomota. Pa za nameček še zaradi tega, ker drugi ljudje niti do dandanes nismo bili toliko pametni, da bi v vaši krvi to božjo zapoved spet oživilo, da bi vas na lep ali grd način odvabili vaše svojvrstne ciganske zmotiljive poštenosti.

Kljukasti paragraf sam vas ne bo izmodril!

Kanižarica pri črnomaljski, kjer imajo belokranjski cigani svoje hiše, ki jih poleti radi zapuste in se potepajo po vsej Beli Krajini, pa še po sosesčini, ima tudi premogovnik. Izprva je bil skromen in je bilo delo v njem nekajkrat ustavljeno, zdaj pa je modernjši in se bo časoma morda še izpopolnil, saj so vrtanja pokazala naravnih ogromnih plasti premoga.

Še Kočevje iz okolice črnomaljske naj omenim. Ne tisto, ki teče skoznj slovit Rinja, pač pa skromno belokranjsko Kočevje, ki bi ne bilo po ničemer znano, če bi ne bila ob vasi več sto metrov dolga podzemljaka jama »Gradine« z lepimi kapniki in še druga, ki ji pravijo »Zupenca« in ki vanjo ponikuje skromni kočevski potoček.

Tudi sicer je v okolici črnomaljske veliko lepih in zanimivih krajev — izletov, tako da bi porabili mesec in več, preden bi vsaj površno spoznali našo lepo Belo Krajino.

Če pa bi prišli v Metliko ali črnomaljsko na dan, ko tam igrajo prastara narodna kola, bi šele prav spoznali, kakšna dragocena zakladnica naše zlahtne narodne starine je naša Bela Krajina. R-y

Beseda o histeriji

Histerija je prirojen defekt, torej prava bolezen

Histeriji pripisujejo zdaj zelo mnogo bolezni. Biti histeričen pa pomeni skoraj vedno zaničljiv občutek, ki ga prizadeti odločno odklanja. Kaj je prav za prav histerija? Običajno smatramo za histeričnega človeka, ki opozarja nase z različnimi izjavami in dejanji. Histerično občutljive imenujemo ljudi, ki postanejo besni ob najmanjšem ugovoru. Ženska naenkrat ne more več dvigniti svojih trepalnic. Šele po vzbujanju hormonskega preparata izgine za nekaj ur mišična oslabelost, ki zanj ni nobenega pravega vzroka. V mladitveni se zaleti avto, pa ima srečo, da se samo prestraši in odnese le nekaj prask. Ko pa drugo jutro vstane, se na postelji sesede, ker so mu noge brez vsakega organskega defekta ohromele. Dijak zadnje čase pred izpitom vsak petek težko bruhla, tako da se ne more učiti. Žena začuti, da bo postala mati in vsi znaki nosečnosti nastopijo, čeprav po skrbni zdravniški preiskavi sploh ne more pričakovati otroka.

Območje naše zavesti se širi

Ti raznoliki primeri, ki jih pojasnjuje mo z duševnimi defekti, seveda ne morejo biti presojani vsi enako. Celotno človeško življenje ima v gotovem pomenu besede že v sebi korenine tega, kar postane pozneje »zavest«. Tako bitje pozna razliko med lastnim telesom in njegovo hrano, med požiranjem in požrtjem, torej med »jaz in ti«. Čim više se razvije živo bitje, tem bolj se razlikuje tudi ta zavest preko enostavne obrambe in ujetništva. To temeljno prerazporedeno zavestno dožemanje se

obljuje po izkušnji in vzgoji, tako da se dvigne ali pa zaduši.

Mi ljudje imamo svoje območje zavesti, ki se stalno izpreminja. Zjutraj, ko se zbudimo, imamo drugačno območje zavesti kakor med delom dopoldne ali če začutimo proti poldnevni hudo lakoto. Razmerje med zavestjo in podzavestjo so imenovali »delno spanje«. Če bi živeli vse naše izkušnje, goni, občutki strahu in cilji istočasno v naši zavesti, bi ne bili samo nesrečni, temveč bi celo zblazneli. Zato je dobro za nas, da je marsikaj potisnjeno iz zavesti v podzavest. Vzgojen, v svojih motnjah uravnotežen človek drži te gone v svoji podzavesti na uzi samo tedaj, kadar je zavest po vsem prevzeta po poudirjenih močnih doživljajih in čustvih se ta jez motenji pogosto poruši. V takih primerih pride do »srečnih dejanj«, ki so morda povsem brezglava.

Lečenje histeričnih ljudi

S histeričnimi ljudmi je križ. Pogosto pomagajo, če jim predložijo njihovo podzavestno hotenje in jih tako pripravimo do tega, da zavestno potisnejo v ozadje ta poželjena. Večkrat lahko spravijo v red zavest hipnoza in druge psihoterapevtske metode. Načeloma si moramo biti na jasnem, da je histerija prirojen ali pridobljen defekt, torej prava bolezen. Nasprotno jo pa lahko seveda z vzgojo mladine na pregrado med zavestjo in podzavestjo ojačimo. Voljo po uveljavljanju lahko oslabimo s tem, da otroka neprestano ne razvajamo. Potem bo histerično razpoloženo pozneje laže obvladati kraljestvo podzavesti in njegove zagonetne prebivalce.

Velikost Dnjepra

Nemška vojska je prekorajčila na svojem pohodu eno največjih rek sveta Dnjepr. Za Volgo in Dunavom je Dnjepr največja evropska reka. Dolga je 2260 km. Izvira v Valdajskem pogorju, teče skozi Belo Rusijo in Ukrajino ter se izliva pri Hersonu v Črno morje. Dnjepr je najpomembnejša reka Ukrajine. V njegovi kotlini živi milijoni poljedelcev, v nji je tudi težka industrija. Dnjepr je plovec šele od Smolenska, pa tudi v gornjem in srednjem toku ne presega globina reke 1 m. Šele v spodnjem toku je Dnjepr globok tudi v suši 1,7 m.

Brzice in pečine zelo ovirajo rečno plovbo. Sovjeti so sicer pripravljali razne načrte za izboljšanje plovnih razmer po Dnjepru in med drugim so nameravali zgraditi celo vrsto pregrad, da bi nastalo ob Dnjepru več jezer. Pri pregradah so hoteli zgraditi elektrarne. Zgradili so samo pregrado Dnjeprostroj južno od Dnjeprpetrovskega, prejšnjega Jekaterinoslava. Ogromni elektrarni pa priključuje za pogon strojev pogosto vode zaradi nezadostne regulacije gornjega in srednjega Dnjepra. Dnjepr je bila prva vodna pot, ki je vezala Črno in Baltičsko morje. Tudi vodijo tri poti — ena po rekama Pripet in Njemen do Memela, druga po Berezini in Dvini do Rige, tretja pa veže Dnjepr s Dniptom, Bugom in Vislo, torej tudi z Gdanskom. Vse te vodne poti so prikladne samo za manjše ladje, ker voda ni dovolj globoka.

Bikoborba v prirodi

Nedavno so imeli v Parizu bikoborbo, po tem so pa odgnali bike na pašo v okolico mesta Toursa. Oni dan se je en bik neudno splašil, zdrljal je iz ograje in jo ubral po bregu reke Cher. Mož, ki je prihajal od nasprotni strani, je hotel splašene bika ustaviti in odgnati nazaj na pašo. Toda bik je bil, posebno če se splaš. Zakadil se je v moza in mu prizadejal precej globoko rano na glavi.

Tedaj je pa potegnil napadeni mož samokres in trikrat ustrelil, da bi prikladal pomoč. To je bika tako zastrašilo, da je skočil na mostiček, kjer je prelomil ograjo, in se zavallil v reko. Le z največjo težavo so ga potegnili iz vode. Bik se je pa tako pobil, da so ga morali odpeljati v mesnico in zaklati.

O izredno nadarjenih dečkih

Izmed znakov, po katerih spoznamo pri 13 do 16 letnem dečku izredno nadarjenost, je treba v prvi vrsti omeniti prerano dozorelost. Dečku manjka šolske izobrazbe in zato skuša prodreti mnogo dalje, pogosto na škodo v šoli predpisane učne snovi.

Iz tega nastanejo pogosto konflikti s šolo, ki se tem bolj poostrijo, čim starejši je deček. Sodobni učitelji je treba torej sprejemati zelo previdno. Glasi se navadno takole, da se je dal prej zelo marljivo deček zapeljati na kriva pota.

Težnja takega dečka gre navadno za gotovim predmetom, v katerem dela z izredno intenzivnostjo. Tako vidimo pri mnogih nadarjenih dečkih navdušenje za razne zbirke, za fizične in kemične poskuse itd. Pogosto pripravljajo take dečke svoje tovaršice do podobnega prizadevanja. Včasih ima tudi starejšega prijatelja, ki mu daje nasvete, in ta bi res lahko dal zanesljive informacije o njegovi nadarjenosti. Navadno je najbolj vroča želja izredno nadarjenega dečka, da bi mogel svobodno delati v svoji stroki. Tej želji daje prednost pred vsemi izgledi na koristi in priznanja. Mnogo je odvisno od njegovega značaja in družinskih razmer.

Težko se je postaviti na podobno diagnozo pri starejših dečkih, kajti pri njih se porabi velik del energije v boju za obstanek. In čim pozneje pride pomoč, tem več je izpapa.

Dišave

pri verskih obredih

Droge se uporabljajo kot neobhodno dopolnilo verskih obredov že od starega veka. O lepe dišečih kadilih čitamo v svetem pismu. Najstarejši način kajenja je bilo sežiganje lavrike ter cedrovega in citrovega lesa. Pozneje se je povsod pojavilo kadilo. Tudi cimet, mirto in nekatere vrste redkega lesa so zažigali na oltarjih v počastitev bogov in boginj.

Kadilo, mirta, cimet in drugi proizvodi pravičnega Orienta so bili dragoceni darovi, s katerimi so se medsebojno častili močni vladarji starega veka. Poleg zlata so zahtevali take darove kot tribut od poraženega naroda. Na pogrebih, zlasti če je šlo za ugledne osebe, so vedno porabili tudi mnogo kadila. Isto se je zgodilo pri balzamiranju trupel. Pokojniki prijatelji in znanci, ki so mu hoteli izkazati zadnjo čast, so pošiljali na dan pogreba dragocene dišave, da so jih sežgali obenem z mrličem na grmadi ali pa vrhli v grob.

Poletni čas od leta 1916

Doslej ni bilo točno znano, kdo je prišel prvi na misel, da bi dobili čez poletje poseben čas. Prvič so imeli poletni čas leta 1916 v Franciji. Toda že pred dobrimi 150 leti je opozarjal holandski učenjak Hubrecht na prednosti poletnega časa, ker se da bolj izkoristiti dnevna svetloba. Na to misel je prišel, ko je čital članek Benjamina Franklina, objavljen leta 1784 v »Journal de Paris« in priporočal je svojim sodobnikom, naj se nemudoma uvede poletni čas. Preden se je pa to zgodilo, je minilo 132 let.

Tito A. Spagnol:

54

IZDAJALSKA PUNČKA

Roman

— Gromska strela! — je vzkliknil poročnik. — To je važno!

Stric Poldo se je zopet nasmehnil in že je hotel nekaj reči, pa je naenkrat stopil k oknu.

— To morata biti Luigi in Isabella, — sem dejal, kajti tudi jaz sem bil zaslislal korake. — Takoj stopim pogledat.

Res sta bila. Pozdravil sem ju in odvedel v hišo. — Vse je v redu, — je vzkliknil Luigi. — Pred pol ure sva dobila zvezo. Carlo Bentivoglio pojde jutri dopoldne v pisarno Bradley & Bradley. Iz italijanskih listov je bil zvedel za zločin. Zato ni bilo treba pojasnjevati mu, ker je takoj razumel, kaj uspeh njegovega poizvedovanja kakršenkoli. Tele je treba poizvedeti pri odvetnikih. Domenila sva se, da mi bo telefoniral jutri okrog enajstih, pa naj bo uspeh njegovega poizvedovanja kakršen koli. Telefonski pogovor je že naročil.

— Imenitno! — je vzkliknil stric. Upajmo, da dobimo tako dokaz za našo teorijo. Če je točna, je nedolžnost gospodične Ide izven vsakega dvoma.

— Tudi jaz mislim tako, — je vzkliknil poročnik veselo.

— Toda...

Stric Poldo je pa položil prst na usta, rekoč:

— Vem, kaj hočete reči, toda videli boste, da je vse drugo lažje, kakor mislite.

XV.

Drugo jutro zgodaj sem bil že v mestu in pozvonil sem pri jetniškem kaplanu, ki sem ga hotel prositi, naj takoj sporoči gospodični Idi, da smo prepričani, da bo kmalu izpuščena. Vrli mož mi je storil to uslugo, in ko sem videl, kako je prestopil prag mračnega poslopja, sem zopet zasedel moto-cikel in se odpeljal nazaj v Formenigo.

Okrog enajstih sem bil že tako nestrpen, da sem prepustil strica njegovim žuželkam in čakal na cesti pred vilo Luigia da Camina. Čakati sem moral dolgo. Slednjič sem ga zagledal, kako je s sestro skoraj teklo po kolovozni poti proti vili. Držala sta se za roke in po radostnih Isabellinih klicih sem takoj spoznal, da prinašata zelo dobre vesti.

Toda vesti so bile čisto drugačne, kakor sem jih pričakoval.

Carlo je bil pri odvetnikih. Sprejela sta ga prijazno, toda povedati mu nista hotela ničesar, razen da sta že prejela od Scotland Yarda na zahtevo italijanskega zunanjega ministrstva poziv glede izjave o poslovnih stikih med staro mamo in Ido. Toda nekaj važnejšega: George V. Bradley, tisti, ki ga Ida pozna, je v Italiji, in sicer v Benetkah. Vsaj pred štirimi ali petimi dnevi je bil še tam, je pravil Luigi ves upehan. — In kaj se? — je vprašala Isabella. — Po mojem mnenju se moramo takoj odpeljati v Benetke. Časa ne smemo več izgubljati.

— Tako je.

— Po zajtrku najamemo avto in se odpeljemo, ne da bi komu kaj povedali.

— Poročnika Marsica moramo vendar obvestiti o tem, saj smo mu obljubili povedati, če bo kaj novega.

— Seveda.

— Takoj stopim v javno govorilnico in ga pokličem, potem pa odhitim še k stricu.

— In ob pol dveh se seestanemo tu. Samo če se bo hotel dom Poldo odpeljati z nami.

— Upajmo.

Čim je poročnik zvedel, da je odvetnik Bradley v Benetkah, je dejal:

— Takoj se odpeljemo tja. Ali imate njegov naslov?

— Da, Hotel d'Europe. Tudi mi se hočemo zaradi tega odpeljati v Benetke.

— Peljimo se torej skupaj.

— Ob pol štirih je nas izkrcal drzni motorni čoln pred hotelom ob Canal Grande. Luigi je vozil do Mestre kakor blazen. Stric Poldo je bil ostal v Formenigi, kajti v avtomobilu ni bilo več prostora, ker sta nam bila pridružila še poročnik in maršal.

George Bradley je bil v svoji sobi. Videti je bil nekam začuden, ko je zvedel, da bi rad govoril z njim poročnik Marsico, dejal je pa, da pride takoj dol.

Ko je ob vstopu v salon, kjer smo ga pričakovali, opazil, da je nas pet, se je nekoliko ustrašil. Toda Isabella prisotnost mu je morala takoj pokazati naše miroljubne namene. — Mož nizke postave, redkih sivih las, trezne, oprezne narave, star dobrih šestdeset let.

Luigi, ki je gladko govoril angleški, je takoj po-

vezel besedo. Advokat ni vedel ničesar o tragični smrti grofice Matilde in izrazil je svoje obžalovanje, da je ni več med živimi. Ko je pozneje zvedel, da je bila gospodična Ida aretirana, je zamrmral:

— Oh, saj to je vendar nemogoče. In zakaj?

— Saj to je nas privedlo sem, je odgovoril Luigi — kaj nam morete povedati o tem? Govorite odkrito. To, kar nam boste povedali, utegne biti za gospodično največjega pomena.

— Ali hočete od mene izpovedbo ali pa samo prijateljske informacije?

Poročnikova navzočnost daje našemu vprašanju deloma uradni značaj. Bilo bi torej najbolje, če bi odgovarjali na poročnikova vprašanja, ki jih bom sproti prevajal.

— Ničesar nimam proti temu, tem manj, ker je postala stvar sedaj znana in torej odprta moja dolžnost molčečnosti. Dobro bi pa bilo vse to zapisati.

Bradleyeva pojasnila so do najmanjših podrobnosti potrdila domneve strica Polda. Odvetnik je vedel v glavnem tole: Grofica Matilda se je bila obrnila po svojem prihodu v London na odvetniško pisarno Bradley & Bradley, da bi dobila po svojem v Avstraliji umrlem bratu dediščino. Pozneje je pooblastila odvetnika, da nakažeta vsako leto gospodični Hornell tristo funtov, en del vrednosti obeh vrednostnih papirjev, ki je njima pošiljala njune kupone, da bi ju vnovčila. Preostali denar sta pošiljala grofici. Odvetnika sta vedela, da je gospodični Hornell pošiljala denar služni za podpiranje dekleta, ki mu je grofica skrivaj hotela izkazovati dobroto.